

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-Lasabos post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.
Nyilattár sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS VEZETŐ:
STAUBER JOSEF.

Kedd, július 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: A lippai választás.
- Apponyi premiérje.
- Három sztrájk Aradon.
- Vármegyei tisztviselők közgyűlése.
- As elcsábított férj.
- Szakadás a függetlenségi párton.
- Tolvajvilág Aradon.
- A lippai választás.
- Felhő Róssi újabb kalandjai.
- A lopott aranyóra.
- Polónyi bukása.
- Éhségstrájk a váci fogházban.
- Egy báróné kalandjai.
- Tengeri fürdőn.
- Tárca: Zsúron. Írta: Zalay Masa.
- Csarnok: Aranyhalak. Írta: Szini Gyula.

A lippai választás.

Arad, július 16.

... Mignon, ismered-e a hont, ahol a citrom virul? Ismered-e a hont, ahol sötéten bólogató ciprusok árnyán, fehér narancsvirágok alatt piszkos és dologtalan lazzaronik csapják be az odatévedt utast? Hajh, Mignon, minden ilyen a világon: Az idillikus külsőt nyomon követi a realizmus és nincs, nincs olyan csók a világon, óh Mignon, melyet el ne kísérne a lehangolás.

Valahogy így kellene kezdeni a dalt, amely szól arról a nagy idillről, melyet a koalíció rendezett egész Magyarország népének. Ah idill, idill! Csókok, nagy és szerelmes összeolvadás csókjai; nyilatkozatok a hűségről, ásról és kapáról;

testvéries, gyönyörű egyetértés, egy akoi és egy pásztor: milyen szép, milyen meghatározó látvány is volt ez! A hatalomrajutás perceiben, mikor még ott bizsergett az ereken a hirtelen nagyraötött parvenübszkeség, akkor történt a szent fogadalom. Akkor született a jelszó: Egyetértés mind halálig! Festeményt, örökbecsüt, kellene festetni erről a jelenetről, amelyhez hasonlót a Mária Terézia pozsonyi országgyűlése óta nem jegyzett fel a történelem.

Vannak azonban pillanatok nemcsak az emberek, de a pártok életében is, — olyan pillanatok, melyekben elfelejtődnek a legszentebb ígéretek is. Például, amikor mandátumokról van szó. Mert szép, szép az egyetértés, de a mandátum se utolsó dolog. Minél több jut egy-egy pártnak belőle, annál nagyobb részt kap a hatalomból. Miután azonban a látszat is megköveteli a maga jogait, ismét megtörtént a megállapodás: minden párt megtartja a maga kerületét. Es tényleg: amikor az általános képviselő-kinevezésekre került a sor, a nagy egyetértésnek hirtelen vége szakadt. Az alkotmánypárttól a 48-asok is, a néppártiak is elszedtek minden elszedhetőt. De a külszin, az megmaradt. Elvégre mit tehetnek róla a 48-asok, hogy a koalíció hivatalos 67-es jelöltje itt-ott megbukott? Ők egyetértettek abban, hogy a kerület az alkotmánypárté.

Denikve, ami megtörtént, megtörtént.

A 67-es alkotmánypárt, amelynek a programja szerint ezt az országot kormányozzák, lesóványodva, megapadva bár, de elfoglalta helyét a parlamentben. Azután szerették egymást tovább is a politikai pásztorjátékok rendezői, szeretik egymást most is. Szeretik mindaddig, a míg valamely kérdésben az enyém-tied-övé megállapítására nem kerül a sor. Dühöng az egyetértés, ameddig arról nem esik szó, hogy az egyik párt a másiktól elkaparinthat valamit. És akkor, — akkor zengő szóval kiáltják az országba az egyetértés jelszavát: Ne bánts a másét! Suttymban azonban némi reservatio mentalis is történik. Kaparj kurta, neked is lesz.

A lippai kerületben például holnap lesz a választás. Ez a kerület alkotmánypárti kerület. *Kabdebó* Gergely 67-es programmal kapott a polgárságtól mandátumot. A megállapodás szerint tehát a kerületet nem szabad elvenni régi birtokosától, az alkotmánypárttól. Es ime: Lippán 48-as képviselők, a függetlenségi párt fegyelme alatt állók nyíltan dokumentálják, hogy nem tartják magukra nézve kötelezőnek azt a megállapodást, melyet vezérük, *Kossuth* Ferenc kötött. Es az a párt, amely pártfegyelmi kérdést akart csinálni abból, hogy néhány tagja nem fogadta el Polónyi reakciós elveit a sajtószabadság dolgában, ez a párt nyugodtan, sőt biztatólag nézi, hogy vezéreinek ígérését dezavualják egyesek, a párt kötelékébe tar-

Zsúron.

Írta: Zalay Masa.

— Képzolja, kedves barátnóm, vőlegény vagyok, újságolta O'Brian százados D'Esliellerné zsúrján és letelepedett kicsiny asztalom mellé teaszomszédnak. — Ugy nézzen reám, hogy ma bucsuzni jöttem a társaságtól, mert a házasságommal nagyon sietek! A „miért“-jét nem kel magyaráznom magának, ha a titoktartás lepie alatt megsugom, hogy a menyasszonyom most jön ki az intézetből és így a szelid apácák oltalma alól agyszerre igen ferde környezetbe kerül: az édesanyja csöppet sem előnyös társaságába!

Meglepetésemben és fölháborodásomban eltűnt arcomról az érdeklődő, szives mosoly, fürkésző megrovással vizsgáltam O'Brian százados férfiasan szép arcát, vajjon izetlen nyegleség-e ez a különös fecsegés? Ugy látszik, a kérdés szememben égett, mert szomszédom őszintén, nyíltan elnevette magát és kezét csilapítólag rátepte az enyémre.

— Nyugodjék meg, kedves barátnóm és ne kételkedjék bennem, nem beszélek föltre, a külföldről sem hoztam haza semmiféle sértő neveltlenséget. A mit magammal hoztam, az csak javamra válik, megjavítja romlottágomat és főként kibékít az Istennel és önmagammal. Atyai jóbarátom: Driller ezredes sürgetése hajtott vissza hazámba, a ki nagylelkűen beleegyezett hogy Clair leányával házasságot kös-

sek. De föltétlenül szabta, hogy az esküvő késedelem nélkül, minél előbb megtörténjék. Ert most már engem?

— Igen! Azt hiszem — tördeltem zavardottán, Driller ezredesné neve nem ismeretlen előttem, mindenesetre igen bölcs ember Driller ezredes, ha magát megkíméli a vereségtől, ami ilyen nagy és bizonyára szép leány mellett kikerülhetetlen — és gyöngéd atyai gondviselésre vall, hogy egyetlen gyermekét meg akarja óvni attól a sok gonosz csalódástól, a mi ilyen hlu anya oldalánál napirenden volna és beárnyalná szende fehér lelkét. Magának meg ime nagybecsülésem jelölül megszorítottam a kezét, nem kérdeve ismeri-e a menyasszonyát? avagy csak nemeslelkűségből, látatlanban vállalta a lovagias szabadító szerepét?

O'Brian kissé elpirult, de a jópajtás szeretetével nézett vissza reám és azon a bizalmas, meleg hangon, a mivel mindenkor földerített, ha bánat gyötört, vagy gond keserített, hártotta el magáról az elismerést.

— Nem vagyok én olyan nagy lélek — mondta szerényen és annyira önzetlen sem vagyok, hogy fölládozzam magam. Ismerem Clairt, sőt szeretem, a minek kölcsönösségéről ő még három év előtt biztosított.

Itt hirtelen fölbeszakadt vallomása, hogy néhány feszült percig az ajtó irányába nézzen, aztán tekintete bátor támadással az ujjonjött hölgyre vezette kérdő pillantásomat és a hangja merész gunyolódástól rezgett.

— Nézze! Ah nézze! — biztatott idegesen

— ez ám a kellemetlen meglepetés; ott jön Driller ezredesné! Milyen szembeötölően megváltozott, majdnem úgy rémlik, hogy a *deco* „beauté“ élte át a végzetesen döntő pillanatot. Ha eléggé figyelmes, észreveheti, hogy külseje sohasem volt ennyire elhanyagolt és a kedve ilyen szárnyaszegett...

Föltűnés nélkül az új jelenség felé fordultam. Most láttam először ilyen előnyös közelből ezt az érdekes elvált asszonyt, a ki olyan elszánt küzdelmet vívott a kísértő öregséggel. Vörhenyes hajának természetellenes színe, arcának művészielen „fölkent“ üdesége, mozdulatának fáradhatlansága, ringó-lebegő járása, mindarról tanuskodott, hogy a „kor“ ellenében még mindaddig ő a győztes.

O'Brian százados rejtelmesen elmosolyodott, mintha a mult emlékei készletnek reá, aztán fölretolta theáját, a süteményes kosarat, mint a ki hirtelenében megundorodott mindentől és a jölkött ember közönyével hozzáfogott egy cigarettá sodrásához. De én, a ki olyan csalihatatlannal ismertem taglejtésének néma beszédét, jól tudtam, hogy ez a látszólagos nyugalom tulajdonképpen ingerült védelmi haddállás.

Mert az új vendég lassan mindközeliőbb jött hozzánk, sodratva a hullámzó vendégsereg forgataga által; erős, kábitó parfümjé már asztalunk körül csapongott és kellemes hangja megzenésítette a levegőt. Sohasem hallottam ilyen dalos, lágy hangot; ha nem láttam volna a beszélőt, — egy fiatal leányt sejttek tulajdonosául, a ki még nem tudja disztinguálni a hangsúlyo-

tozók. Közben pedig folyik tovább a csókolózás.

Hát ez az idillhez tartozik. Hozzártozik annak a násznak etikai alapjához, amely nászban 67-esek és 48-asok egyesültek. Hogy ebből a nászból nem fogamzik semmi igazán nagy eszme, az előrelátható volt. A szimpptomák már mutatják is, hogy micsoda erős alapja van a koalíciós egyetértésnek. Mert egyetértés ez, de furcsa egyetértés. A nagy szerelmi csókváltás eszünkbe juttatja az Ember tragédiájának sorait, mikor Lucifer csókot kér Hippitától: „Nyáljad meg ajkad, nincs e rajta méreg? No ugy, most már mulathatunk, galambom!”

Ezek a mérges csókok azok, amelyek lassan-lassan bomlasztják a hatalom élvezetere egyesült pártokat. A koalíciót ez az egyetértés emésztí, ezek a csókok sorvasztják. S a lassu öngyilkosságnak egyik jelenete itt folyik le közvetlen közelünkben. Érdeemes megfigyelni, mert hiszen a lippai választásban nem az a lényeges kérdés, hogy *Dániel* Tibor győz-e, vagy sem, hanem az, hogy vajjon a függetlenségi párt esetleges, — bár kizártnak látszó győzedelmével nem kap-e újabb tüzsurást önmagától a lassu öngyilkosságra predestinált koalíció?

§.

Apponyi premierje.

A kultusz-tárca a képviselőházban.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 16.

Ma Apponyi napja volt, a kultusz-tárcát tárgyalta a t. Ház. Apponyi korán feltűnik a láthatáron. Börtáska van a kezében, olyan, amilyenek az ügyvédek a törvényszékhez szoktak menni.

Politot faggatják, hogy hosszú lesz-e a vita!

— Pas de tout, — tiltakozik francia nyelven a nemzetiségi vezér, — egyáltalában nem; mindössze felsoroljuk sérelmeinket.

— Apponyi ugyanis siet, Londonban interparlamentáris konferencia lesz és ezen neki ott kell lenni.

zás ingerét, s csak úgy beszél, olyan öntudatlanul bájos színezéssel, ahogyan szerelmes szívből fakad a szó, mikor kedvesével enyeleg.

Szinte megejtette a lelkemet ez a muzsikális beszéd! Általában az emberi hangnak nagy, szuverén hatalma van fölöttem, — s ahogy most az összeismerkedésnél fűlőleg kezetszoritottunk, éreztem, hogy Driller ezredesné titokzatossága már az egyszerű érintkezésnél is megnyilvánul. Keze tüzes volt, csaknem égetett és mágneses vonzása megfajta azt a számalan galáns kalandot, a melyek egyetlen találkozásra összefonták nevét a társaság divatos gavallérjával. Ilyen lehetett a francia Ninon, a kiért unokasorba tartozó ifjú férfi lett öngyilkossá a vágyakozástól; ilyen tüneményes, babonás erejű, hogy ámbár éveit számontartották, — varázsa mitsem vesztett hatalmából.

Egy percig szembenéztünk. Nem bírtam kiállni a forróságot, a mi azok alól az aranyas fekete pillák alól kiáradt, O'Brian arcán keresztet megváltó enyhületet, de a gunyolódó százados lángvörös homlokkal emelkedett föl helyéről és olyan mélyen meghajolt, a mi kérdésen sajátos kifejezője volt a hódolatnak, — inkább komikus, mint tiszteletteljes.

Azonban Driller ezredesné nem vette észre ezt a gyanus pózolat, azaz, hogy a meghajlást sem vette észre. Szórakozottan elmozdított a százados feje fölött és erőltetett szívéllyességgel fordult egy közelálló diplomatához, a kinek karjába fűzve gyűrűktől szikrázó ujjait, — tovasuhogott.

— Helyes, helyes, — igéri Polit, — reméljük, hogy nem fog sokáig tartani.

Tegnapelőtt a pártvezérek belefújtak a vérszombitába s felszólították a híveiket, hogy hétfőn aztán okvetlenül jöjjenek el a képviselőház ülésére, mert botrány, hogy a költségvetési vitában husz-harminc képviselő vesz csak részt. A figyelmeztetésnek az volt a foganatja, hogy ma fél tizenegy körül *Justh* Gyula elnök negyven ember előtt nyithatta meg az ülést. De alig mondott az első szónok, *Polit* Mihály öt szót, már megint alig lézengett husz ember a Házban.

Az ülés vége felé *Apponyi* is felszólt és válaszolt a nemzetiségi szónoknak.

Részletes tudósításunk a következő:

(A kultusz-tárca.)

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után felhatalmazást kért a Háztól, hogy a *Pisztory* Mór halálával megüresedett kolozsvári I. kerületben a választást elrendelhesse.

Következik a közoktatásügyi tárca költségvetése.

Sághy Gyula előadó ismerteti a tárca költségvetését. Röviden összefoglalva vázolja a tételt s kéri az elfogadását.

Polit Mihály: Általánosan kíván a tételhez szólni.

Elnök: Általánosan nem szólhat. A házszabályok értelmében csak a tételhez szólhat hozzá.

Polit Mihály engedélyt kér a Háztól, hogy általánosságban szólhasson.

A Ház megadja az engedélyt.

Polit Mihály: Amikor az új korszaknak gróf *Apponyi* Albert lett a kultuszminisztere, nagyon örült neki, mert elvárta, hogy ez a férfi, aki éppen a civilizált világban nagy hírnévnek örvend, helyes, okos kulturpolitikát fog folytatni. Amde csalódott benne. Nem vonta vissza a *Lukács*-féle sérelmes nyelvrendeletet s ez annak a bizonyítéka, hogy gróf *Apponyi* a régi csapáson halad. Igaz, hogy „nyelvében él a nemzet”, de államnyelv az ismeretlen fogalom, melyet semmiféle erőszakkal nem lehet nem magyar ajkúakra rátukmálni. Panaszodik a szerb egyházi autonómia megcsönkítése miatt. Az egyházak autonómiáját egyáltalán nagyon fontosnak mondja, mert hol volnának a magyarok, ha nem biztosították volna teljes autonómiát a protestáns egyháznak? Kifogásolja, hogy az egyházi kongresszusnak a király magyar nyelvű leiratokat küld. Ez nem egységes állapot.

Kifogásolja, hogy *Apponyi* Albert nem vonja vissza *Lukács* Györgynek rendeletét, mely a nemzetiségeket felháborítja. Kérde, hogy van-e

annak valami értelme, hogy lehet-e ennek a rendeletnek erejével nyelvegységet teremteni. Ez nem helyes kulturpolitika. Pedig Magyarország éppen a kultuszminisztere a szerep, a nagy feladat, hogy belbékét teremtsen. Ne legyen a mai többség hazafiasabb *Deák* Ferencnél, báró *Eötvös* Józsefnél és *Andrássy* Gyulánál. Pedig azok szabadelvűek voltak a nemzetiségekkel szemben, mert nem törekedtek tüzelvással a nyelvegységre, ami nem egyéb az államnyelv abszolútizmusánál. Kéri a kultuszminisztert, hogy térjen vissza *Eötvös* József politikájához, amely egyedül békére vezet. Felolvassa a 68 évi 44-ik t. cikket, amely még érvényben van és teljes kulturális szabadságot biztosít a nemzetiségeknek. Kérde, hogy miért nem hajtják az élő törvényt végre, hogy miért nem részesülnek a nemzetiségi egyházak legalább azokban a szabadságokban, mint a többi, pl. a protestáns egyházak. A költségvetést nem fogadja el, mert a kultusztól intézmények a nemzetiségek ellen irányulnak.

(Műszaki egyetem.)

Lázár Pál: *Polit* szavaira reflektál, azután pedig az egyetem reformjáról beszél. Helytelennek tartja a műegyetem elnevezését, ahelyett inkább a *műszaki egyetem*, vagy a mérnöki egyetem kifejezést ajánlja. Igazságtalan a tudományegyetem vizsgarendszere is.

(Apponyi beszéde.)

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tárcája kezelésére nézve ezután nem ad programot, ezt a csak a jövő költségvetés betervezése alkalmával fogja tenni. Egyes megjegyzéseket tesz a felszólalók kérdéseire. *Polit* beszélt a magyar állam hivatásáról, a keleti és nyugati kultúra egyesítéséről s megemlíti 1906/70.701. számú rendeletét is, melyet a miniszter fentartani kíván. A rendeletről az interpellációra adandó válaszában fog nyilatkozni. Abban, hogy egy állam kulturpolitikájának az állam céljával összhangzaban kell állnia, igaza van *Polit*nak. Magyarország végvára legyen Nyugatnak. Egy ilyen végvárnak egyesíteni kell az erőket. (Helyeslés.) Ez az oka, hogy Magyarország centralizált királyságot alakított, de az idegen nemzetiségek azon nyelvi igényei, melyek a centralizálással összefértek, nem nyomattak el. Bizonyos erre, hogy még ma is fennállnak. *Polit* hibáztatja, hogy a népiszkolák államosítására vonatkozó törekvést lát a miniszter ténykedésében. Egy német író azt mondta: *Die Schule ist Staatschule*. A költségvetés adatai bizonyítják, hogy ő ezt az elvet nem követi egészen. Most az állami iskolák tultengéséről beszélni nagy igazságtalanság. Egető szükség van az állami iskolákra, mert nem lehet tűrni az analfabéták ijesztő nagy

— Higyje el, szánom és megvetem magamat, amiért hazug komédiából meg kell hajtanom a fejemet ilyen asszony előtt! — fakadt ki nagy fölindulással az én kedves szomszédom. Megérdemelné, hogy levegőnek nézzem, mint ő engem, de megmenti ettől a méltányos elbánástól nemének kiváltsága.

Világosan megértettem, hogy itt még valami tragikus epizód reminiscenciája is közrejátszik a kedélyek fölindulásában, mi előttem homályos, de meg voltam győződve arról, hogy O'Brian százados fölhaborodása nem indokolatlan.

— Elmondhatom magának a múlt egy felledésbe hanyatló meséjét — kezdte megint akadozva, küzködve, ingadozva, hogy beszéljen-e tovább? . . . de aztán szilárd elhatározással folytatta: annyit a lelke veszélyeztetése nélkül is megbillgathat, hogy valamikor, nem nagyon régen, én is befogattam magam abba az átkos diadalszekérbe, aminek vonszolása közben anynyi nemes apród kidőlt és a minék selyemszalagból font gyepői Driller ezredesné fehér kezében futnak össze. Csöpp kis kéz, de kegyetlen vérengző, mint a hóhér kezével előz egy gyöngy, rándulás, hogy megfojtsa vele a legszebb ábrándokat. Maga tudja, hogy voltam háboruban. Maga látta a vitézségi érmet a mellemen, — hogyan érthetné hát, hogy minderről megfeledkezve, rabigába tudott hajtani egy asszonyi akarat?

Nem mertem megkockáztatni semmiféle kérdést, a részletekre nem voltam kíváncsi,

de érdekelt volna tudni, hogy miként vált el ez a két rendkívül egyén egymástól?

— Ismer maga engem, kis barátom, hogy a zsarnokságot, uralkodást személyem fölött nem tűröm. Hihetetlenül hangzik ez éppen egy katona ajkáról, aki sohasem élhet korlátlanul szabad akaratának. De bajtársaim és feljebbvalóim elnézték hibámat, természetem eme büszke hajlamát, annak ellenében, hogy kötelességemnek szent tisztelettel eleget tettem mindenkor. Jó kamerád, jó katona voltam és jó szerelmes is lett volna belőlem, — mert a szerelemért föladtam még különösegeimet is — ha történetesen meg nem pillantok egy riadt gyermektekintetet és a kezembe nem téved egy reszkető gyermekkéz.

— A sor értelme volt talán . . . susogtam én elfogódva, asszonyos babonával és lezártam a szememet, hogy ne lássam O'Brian százados elborult arcát.

— Képzelsen el — mondta ő tovább, mint-ha nem is hallotta volna a közbeszólásomat, — képzelsen el egy enyhe, holdfényes éjszakát lenn az Oszpartokon — narancsnyíláskor. Minden lomb, mindmegannyi esküvőre ékes menyasszony, meg van koszorúzva evvel a szimbolikus virggal; és képzelsen ehhez a szédítő háttérhez egy céltalanul kóborló emberpárt, hangsúlyozom, hogy a férfi szíve mindaddig illetetlen volt szerelmi benyomásoktól, az asszonyé ellenben kifáradt már a kalandos bolyongásban és üdítő oázis után epedt. Eh! Nem regélek tovább ilyen hatásvadászó tónusban, azt hihetné, a környezetet akarom gyáván felelőssé

számát. Mi minden vonalon arra törekzünk, hogy az állam egységét kidomborítsuk. Hivatalfoglalása óta a nemzetiségi iskolákban számos visszaélést tapasztal. Sok román tankönyv meghamisítja a történelmi igazságot. A műegyetem ügye a szívén fekszik. Ami a tanítás jogos érdekeit illeti, azokat szívén hordja és erről a legközelebbi költségvetésben bizonyosságot is fog adni. Kéri a költségvetés elfogadását. (Hosszantartó taps)

Elnök: A tételt szavazás alá bocsátja.

A Ház megszavazza a tételt.

A második tételnél Vitéz Ferenc szólal fel, aki engedelmet kér a Háztól, hogy általánosságban is beszéljen. Vitatkozik Pollt Minállyal.

Jegyző: Tételenként felolvassa a költségvetést, melyet a Ház néhány megjegyzés után elfogad.

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

(Román volt-e Hunyady?)

A rendkívüli átmeneti kiadások tételénél Vajda Sándor igazat ad Apponyi Albertnek abban, hogy a középkorban Magyarország a nyugati civilizáció kulturbástyája volt, de a védelemben részük volt a románoknak is, sőt a románok adták Magyarországnak a Hunyady családot is. Magyarország a múltban nem nemzet, hanem csak rendi állam volt. Most demokratikus állammá kell fejlődnie. Kíváncsi rá, hogy a nemzetiségek kulturájának fejlesztésére a jövő évben mit fog a kormány a költségvetésbe fővenni. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesületnek adandó segínyt kifogásolja. A szovinszta irányt az állam pénzéből a nemzetiségek rovására nem szabad szolgálni.

Apponyi Albert gróf. Nem akarja vitatni, hogy Hunyady magyar vagy román származású volt-e, de ha román volt ez minden esetre jó példa, hogy a nem magyar nyelvű polgárok a nemzetiségi származás már a rendi Magyarország idejében nem volt akadály arra, hogy ilyen szép karriert csináljon. A panasz kódó román ajku képviselők gondoljanak Romániára.

Vajda Sándor: Az nemzeti állam. (Nagy zaj. Főkiáltások: Van ott nemzetiségi törvény?)

Apponyi Albert: Romániában minden is kola a román nyelv terjesztője. Amely iskolákban nem elég eredményes a román nyelv tanítása, ott az iskolát egyszerűen bezárják.

(A magyarosítás.)

Kubik Béla nem tartja őszintének a nemzetiségi képviselőket, mert ezek a képviselők a múlt ciklusban a mentelmi bizottság előtt hangzották hazafiságukat, de inkriminált újság-cikkekből az tűnik ki, hogy izgatnak a magyar állameszme ellen.

tenni azért, hogy a szívem lángalobban. Most már bizonyosan tudom, hogy nem „szerelem” volt az a hirtelen támadt tűzveszedelem, a szerelmet később ismertem meg, amikor Clair először láttam. És Istennek hála! — a csak előtt láttam! . . . mert a szomszéd pillanatában Clair édes ajka csillapított. Driller ezredesné mély benyomást tett magára, ugyebár? Terepse meg, ha tudja, ez asszony ifjúkori képét és mindazokat a vonásokat, amelyek vonzó, bűnös csábba teljese, cserélje fel az ártatlanság megható bájával, akkor megkapja imádozott kis menyasszonyom tiszta képét.

O'Brian százados gyors mozdulattal lekapcsolt óraláncáról egy apró amulettet és valami rejtekrugót érintve, a föld alá mutatott. Eszményi szépségű gyermekleány fejét ábrázolta a miniatűr, anyjához hasonló, eltagadhatatlan rokonnal, művésziességgel beigazolván, hogy a nagy alkotó ugyanazon vonalak lehellestszzerűen eltérő beosztásával képes ördög- és angyalarcot egyaránt megteremtteni. Driller ezredesné körül mozgás támadt, a szépséges asszony távozni készült, közbe hangos mentegetődéssel mondotta:

— Ez volt az utolsó sóló-látogatásom, holnap hazajön Clair és ezután ő fog elkísérni. A legközelebbi viszontlátásra!

Sihaladt asztalunk mellett, mosolygó ajkakkal viszonzta üdvözlésemet, azután, hogy hirtelen visszafordult, mintha most pillantáná meg először a századost, elfogulatlanul bár, de mégis mesterkéit meglepetéssel rákiáltott:

Hodza Milán tagadja, hogy ő a mentelmi bizottság előtt valami hazafisági nyilatkozatot tett volna.

A népkutatás tételénél Vajda Sándor azt fejtegeti, hogy a népiszkolák után a nemzetiségeket nem lehet megmagyarosítani, 7700 nemzetiségi községet a 4700 magyar község sohasem fogja asszimilálni. A nemzetiségi iskolák államosításától nem tart, mert szerinte az összes nemzetiségi iskolák államosítására évente 40 millió korona kellene. A nemzetiségek megmagyarosítása lidércfény, mely után futva, az ország mocsárba fog jutni. Engedjék meg a szónoknak, hogy hű román hazafi maradhasson. (Nagy zaj)

Elnök: 12 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után Tutsek Sándor számadatokkal igazolja, hogy a románok anyvi községet eloláhosítottak, hogy ezekből levonva a megmagyarosított román községeket, a románág tiszta nyeresége 298 község. Erre mondiák ők, hogy mi erőszakosan magyarosítunk. (Zaj)

Zilinszky István: Deres és korbács kellene nekik, nem nemzetiségi törvény!

(A bukaresti kiállítás.)

Tutsek Sándor a bukaresti kiállításról kezd beszélni, de az elnök figyelmezteti, hogy az nem tartozik a tárgyhoz. A szónok ezután a Ház engedelmeivel megemlíti, hogy a bukaresti kiállítás a magyarországi románok kiállításán sehol nem látható sem Magyarország címere, sem zászlaja. Ellenben látható ott egy térkép, amelyen Kolozsvár *Ciuj*, Debrecen, *Dobrecin*, Székeshérvár *Alba egal* nak van írva. A kiállítás a magyarországi románok büszkén mutatják kulturális fejlődésüket, itthon pedig elnyomatásukról panaszkodnak. *A románoktól tanulhat a magyar miniszterelnök nemzeti politikát.*

Wekerle Sándor: Csak bizza rám!

Tutsek Sándor: Ha igaz az, hogy belügyekben szabad kezünk van, akkor intézkedni kell a nemzeti kérdésekben. *Csak a román kérdés veszedelmes, a többi nemzetiség nyugodt.*

Szmrecsányi György: Igaz, csak Székcsák izgat és Hodza, meg a többi komisz fráter.

Tutsek Sándor: A magyar nemzeti állam épületéhez az első alapkövet csak akkor fogjuk igazán letenni, ha a nemzetiségi kérdést rendezzük.

(A hétosztályú polgári iskola.)

A polgári iskolák tételénél Ballagi Aladár a polgári iskolák érdekében szólal föl. A hatosztályú polgári iskolák, amelyek úgy szólva semmire sem képesítettek, a felső osztályokban teljesen elnéptelenednek. Nagyon kívánatos volna a polgári iskolát hét osztályúvá szélesíteni és ezáltal a gyakorlati pályákra képesítőnek tenni. Ezáltal a gimnáziumok túlnépességét is csökkentenék.

— Hogyan? O'Brian százados, ön hazatért végre a külföldi csavargásból?

— Amint látja, asszonyom! és az utam célja is sikerült, — feleltem a rossz álmokat.

Driller ezredesné szeme körül ezer ránc futott egybe, úgy összehuzta árnyas pilláit, de hangja tréfás gunnyal adta vissza a gonosz bántást:

— Csak a vétkecs lelkimeretnek vannak rémlátásai.

— Ebben igaza lehet önnek, — hagyta rá a százados — mert három éve csalom önt, asszonyom, egy másvalakivel szövetkezve, aki közeli áll a szívéhez.

Driller ezredesné komikusan tágra nyitotta szemét, hitetlenkedve és boszankodva az érthetetlen tréfán.

— Térjen meg, maga javíthatatlan vén bűnös — szolt végre hangos hahotával — csak nem zavarba hoz talányos szavaival.

— Ha megengedi, holnap elmegyek gyönni, hogy megértsen . . .

A szép asszony szeme möhön felragyogott, mintha titkos végyai teljesültek volna, a hangjától megfosztotta ez a váratlan öröm, csak fejével intett jelentőségtesen és sokatgérden.

Később felállt a százados és meghittent összeszorítva kezemet, így szolt:

— Most bucsut veszek öntől, kedves bárányom. Utközben még be kell térnem egy virágüzletbe, hogy hóféhér rózsacsokrot rendeljek holnapra a menyasszonyomnak s ha ezzel beállítok Driller ezredesné házába, azt hiszem, a gyónás is fődslegessé válik . . .

Apponyi Albert kifejtli, hogy foglalkozott már e kérdéssel, a jövő évi költségvetésben azonban, amely most munkában van, még nem intézkedhetir.

(A kuruc Bánffy.)

A különféle egyházak segítéséről szóló tételnél Bánffy Dezső báró erős támadást intéz a nemzetiségi törekvések ellen. A vallásánál elmondja, hogy a szászvárosi államilag segélyezett református középiskolánál egy román érseki rendeletre román nyelven kezdtek tanítani a görög keleti vallást. Már pedig a vallást csak az állam hivatalos nyelvén lehet tanítani. A nemzetiségek a felekezeti autonómia címe alatt gyakran követnek el merényletet a nemzeti eszme ellen. Kimutatja, hogy mily sok magyar anyanyelvű görög keleti van, akiknek a román érseki rendelet szerint románul kellene tanítani a vallást. Fajó szívvel veszi tudomásul, hogy Romániában erőszakkal oláhosítják el a magyar csángókat és mi engedjük, hogy még itt, a saját földünkön is célszerűen ragadják el tőlünk magyar véreinket. Az állami hatalomnak erős kézzel kell rajta lennie, hogy megszüntesse ezeket a nemzetiségi tulkapásokat és megteremtse a nagy nemzeti állam alapjait. Céltudatosan és nemzetközi tapintat nélküli komoly akarral kell megoldani ezt a kérdést. Most, amikor a nemzeti érzés mind erősebben nyilvánul meg a magyarágban, most van az ideje, hogy ezt a kérdést mielőbb megoldjuk. A költségvetést elfogadja.

(Ujabb indemnitás.)

Wekerle Sándor miniszterelnök újabb indemnitásról szóló törvényjavaslatot nyújt be, a melyet a pénzügyi bizottsághoz kér utasítani.

Apponyi Albert beterjeszti a tanári nyugdíjalap matematikai mérlegét, amelyet a közoktatásügyi és pénzügyi bizottsághoz utasítanak.

Elnök megátlapítja a jövő ülés napirendjét és delután fél négy ór berekeszti az ülést.

Szakadás a függetlenségi párton

Olay Lajos kilépése.

Szappanos István vádol.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 16

A függetlenségi párton erős szakadás készül. Ennek a szakadásnak oka részben a VII. kerületi választás, illetve az Eötvös-Barabás féle harc, amely kilépésre készítette a párt egyik legagilisabb régi tagját, Olay Lajost. Másik oka a párttagok elégedetlenségének a botrányos Polónyi-affér, amely viszont a függetlenségi pártnak egy másik tekintélyes tagját, az öreg Szappanos Istvánt készítette arra, hogy erősen kifakadjon a lehetetlen állapotok ellen.

Olay—Eötvös—Barabás.

Olay Lajos, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt pénteki értekezletén a VII. kerületi választás ügyében hozott párthatározat miatt, *kilépett a függetlenségi pártkörből.* Olay Lajost tudvalevőleg ki akarták tuzkolni a pártból, mert Eötvös Károlyt, az „ellenzéki függetlenségi”-t támogatja a VII. kerületi választáson Barabás Bélával szemben.

Olay Lajos vasárnap küldte el Kossuth Ferencnek érdekes levelét, amely így hangzik:

Nagyméltóságú Kossuth Ferenc miniszter urnak, mint a függetlenségi és 48-as pártkör elnökének Budapest. *Tisztelt Barátom!* Indítatva érzem magam tisztelettel tudomásodra hozni, hogy a pártkörből, e körnek a folyó hó 18 án hozott határozata miatt kilépek. Légy kegyes ezt a körnek bejelenteni.

Egyidőjüleg teljes határozottsággal kinyilvánítom, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak,

amíg Te vezeted s amíg országosan ismert el veink megvalósítására igazán törekszik, változatlan híve és tagja maradok s a kormányt, melynek tagja vagy, támogatom.

Ezt a pártot képviseltem a törvényhozában negyedszázad óta és a társadalomban közel 40 év óta. Vagyont, munkát és életnyugalmat áldoztam érte, eivel kiszakíthatatlanul gyökereznek lelkemben, tehát *pártkörbeli dolgok az én párthűségemet nem érinthetik.*

Kilépésem oka világos. Az én párthűségem fölött itélni a *pártkört illetékesnek el nem fogadom.* A pártkör sohasem rendelkezhetik olyan irányban, hogy én választási küzdelem alatt *kipróbált jellemű, nagy multu és nagytehetségű függetlenségi férfiú iránt, pártunk egykori nagyteljesítő elnöke iránt rokonszenve nem nyilváníthatok.* Jól tudod, tiszteit Barátom, hogy *Eötvös Károly is elszánt akarattal azon elvek győzelméért küzd, amelyeket mi hirdetünk s amelyekért mi küzdünk.*

Szíves tisztelettel maradok a pártkörön kívül is igaz híved és tisztelő barátod:

Olay Lajos, orsz. képviselő.

Az erzsébetvárosi választás izgalmai ma már becsaptak a Ház folyosójára. Olay Lajos hozta be, aki magából kikelve beszélt ma délelőtt is azokról a méltánytalanságokról, melyek történtek:

— Eddig — mondta — lakat volt a számon, mert ha az ember megmondta az igazat, mindjárt árulónak mondták. Most kiléptem, beszélhetek és élek is a jogommal. Már sok csalafinta igazságtalanságot láttam, de akkorát, amilyennel *Eötvös Károlyt* el akarják ütni a mandátumától, még nem. *Barabás* első választása előtt már ő megegyezett a *Márkus*-párttal, hogy mindketten visszalépnek a jelöltségtől, hogy *Eötvös Károly*, ez a kitűnő ember az Erzsébetvárosban mandátumhoz jusson. Fölkerestük a dologban *Kossuthot, Polányit és Apponyit*, de mind a hárman kijelentették, hogy *Eötvös Károlynak nem szabad bejutni a parlamentbe.* Hát én meg fogom mutatni, hogy el lehet-e nyomni ilyen nagyságot. Aból, amit tudok, minden népgyűlésen *ujat mondok.* Ugyis sok van a gyomromban. Huszonöt éve vagyok képviselő, 50 párbajt vívtam és magam sem tudom, hány-szor voltam segéd, a képviselőség kedvéért otthagytam olyan ügyvédi irodát, amely ötvenezer korona évi jövedelmet hozott s mi ennek a párthűségnek a jutalma: beválasztottak a mentelmi bizottságba tagnak, ugyanoda, ahol *Hentaller Lajos* az elnök. Hátha ilyen utolsó kis ember vagyok, miért félnék tőlem?

Olay Lajos dühös arccal vágatott továbbá más csoport felé a folyosón. De közben maga elé is ezt mormolta:

— Ilyen embert, mint *Eötvös Károly*, nem akarnak beereszteni a Házba!

A folyosón élénk beszéd tárgya Olay Lajos kilépése. Magyarazzák így és úgy. Egyik rész vitatja a pártnak azt a jogát, hogy tagjainak magatartásáról nyilatkozhassék s nem egy példát idéznek a múltból, amikor a párt a fegyelemsértő ellen eljár. Akad azonban több pártfogója Olay Lajosnak is, a kik azt vélik, hogy a pártnak, minthogy két függetlenségi jelöltől van szó, semlegesnek kell maradnia. Terjesztik azt a hirt is, hogy Olay kilépése *kapcsolatos egy új ellenzéki párt megalakulásával, a „megállapodások” félrelökésével teljesen függetlenségi alapon.*

Szappanos István cikke.

Lesújtóbb ítéletet még nem mondtak a függetlenségi pártról és a mai kormányzatról, mint amelyet a képviselőház ősz korelnöke: *Szappanos István*, a puritán kecskeméti követ ír róluk „*Igaz szó*” címen egy koalíciós ujságban, a Pesti Naplóban. Meg kell itt említenünk, hogy a mai kormányzat és a kormányparti sajtó szubvencionált része eddig még mindig azzal ütötte el az új rendszer ellen felhangzó jogos kritikát, hogy az a „darabant-korszak híveinek méregkeverése.” Az ősz Szappanos is darabont és méregkeverő? Madarász István mellett a legkurucabb magyar, a leghajlíthatatlabb függetlenségi is darabont?

De beszéljen az igazság meggyőző szavával maga Szappanos István:

Megrendült hitem az elvűségben, a politikai szilárdságban, mikor lépten-nyomon tapasztalom, hogy *csak az emberek változtak, de a rendszer, a régi, bűnös, közállapotainkat elzüllesztő rendszer megmaradt. A hang az Jakobé, de a test az Essaué.* Három miniszteri székben olyan férfiú ül, akinek nevével szentül hittük, hogy *Kossuth Lajos* hagyományával elválaszthatatlanul össze van forrva. Es ime hovatovább mind nyiltabban urrá lesz az a rendszer, amelynek *nem a szabadság érvényesítése, de a saját érdekeinek kielégítése a vezető gondolata.* Nem akarok pártot ütni, nekem fájna legjobban, ha megbomlanának a sűrű függetlenségi sorok, de a pártunkban és az egész képviselőházban *elharapódzó reakcionárius veszedelmes tüznek gátat kell, hogy vessünk.*

Szappanos azzal fejezi be cikkét, hogy ellenesetben vele együtt az *igazi függetlenek kénytelenek lesznek otthagyni a pártot.*

Szappanos megdöbbenő kritikája lesújtóan hatott azokra, akik szívükön viselik a függetlenségi párt sorsát. Látják, hogy lejtőre jutott a párt. Ugy a Szappanos levelének, mint Olay kilépésének még folytatása lesz. A szakadás: az igazak kiválása — megkezdődött s ezzel együtt a tisztulás folyamata.

Három sztrájk Aradon.

(Asztalosok béremelése — Leszokott aszfalt munkás. — Sztrájk egy sértésért)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

Az aradi asztalos-munkások két hónappal ezelőtt tudvalevőleg mozgalmat indítottak egy új műhely-rend életbeléptetése iránt. Az akkor folytatott békéltetési tárgyalások, mint ismert, eredménytelenül értek véget. A mesterek a munkások egyes követeléseit teljesítették ugyan, de több követelésre nézve elutasító álláspontra helyezkedtek. A munkások akkor nem léptek sztrájkba, mert csak csekély anyagi eszközök birtokában lévén, nem remélték a sikert. Elhatározták azonban, hogy műhelyenkint kísérik meg követeléseiknek kivívását. Az első ilyen sztrájkot a *Sebesy* féle műhelyben rendezték és hosszabb huza-vona után megegyeztek munkaadójukkal.

Időközben hat aradi mester teljesítette a munkások követelését. Legvégül a *Czeiler és Szathmáry* asztalos gyárban kísérelték meg a munkások, hogy nagyobb bért biztosítsanak maguknak. A fenti cégtől már 25–30 százalékkal nagyobb bért kértek, mint amennyit új műhely-rendjükben megállapítottak. A cég természetesen nem teljesíthette a munkások tulságos

követeléseit, mire a munkások ma reggel sztrájkba léptek.

A mai békéltetési tárgyalásnak még nem volt eredménye, de valószínű hogy holnap létrejön a megállapodás. A *Czeiler és Szathmáry*-cég minden elkövet a béke érdekében és most már csakis a munkások jobb belátásától függ, hogy a békejobbot elfogadják. Számos család existenciájáról van szó, amelyet nem szabad könnyelműen kockára tenni. Egy pár csapatvezető miatt nem lehet 140 családos munkást a bizonytalanságnak kitenni. A jogos bérharcnak vannak határai is.

Az asztalosok sztrájkjával egyidejűleg még két kisebb sztrájk volt ma Aradon, amelyek azonban délután véget értek. A sztrájkokról alábbi tudósításunk szól:

A *Czeiler és Szathmáry* asztalos-gyár sztrájkba lépett munkásainak megbízottai és a munkaadók, ma *Zubor Andor* helyettes iparhatósági biztos elnöklete alatt békéltetési tárgyalást folytattak. A munkások főkövetelése az, hogy csapatvezetők az eddigi 24 korona helyett 30 korona kontópénzt kapjanak.

A cég megbízottai erre a pontra nézve elutasító álláspontra helyezkedtek, tulságosnak mondván a munkások követelését. Némi vita után a cég ebben a kérdésben is engedékenységet tanúsított és felajánlott a csapatvezetőknek heti 26 korona kontópénzt. A munkásoknak a túlorák díjának 20 százalékkal való fel-emelésére vonatkozó követelését a cég hajlandó teljesíteni, de csakis abban az esetben, ha a munkások megelégedésnek a felajánlott 26 korona kontópénzzel.

A munkások megbízottai a cég ajánlatát holnap közlik megbízóikkal. A békéltetési tárgyalásokat holnap folytatják, valószínűleg eredménytelenül.

Ma reggel, a *Magyar aszfalt-gyár* által végzett *Wesselényi-utcai* aszfaltozásnál dolgozó napszamosok béremelési követeléssel álltak elő. Minthogy *Neubauer Manó*, a gyár képviselője a magasabb bért nem volt hajlandó megadni, a napszamosok egyrésze abban hagyta a munkát.

Többen közülök, de főképen *Csene Sándor* 19 éves napszamos a még dolgozó munkásokat fenyegetésekkel a munka abban hagyására akarták bírni. Ez azonban nem sikerült. *Csene Sándort* a főbujtót bekísérték a főkapitányságra, ahol három napi elzárásra ítélték és rögtön el is csukták.

Minthogy *Sarlot* Domokos főkapitány az aréna alatt lévő sztrájkanyagát felosztatta, a munkások egyrésze abban hagyta a sztrájkot, egy másik része pedig máshol nézett munka után.

A harmadik sztrájk a *Lengyel Lőrinc* bútorgyáros *Teleky-utcai* telepén tört ki. Itt azonban nem a bér miatt léptek sztrájkba a munkások, hanem mert egyik társukat a gyár művezetője megsértette. *Jónás Aladár* segéd ma reggel megjelent a művezető irodájában és munkakönyvének kiadását kérte. A művezető csak abban az esetben volt erre hajlandó, ha *Jónás* kisebb összegű előlegét visszafizeti. *Jónás* erre megsértette a művezetőt mire ez kiutasította a segédet az irodából.

A művezető eljárása tudomására jutott a gyárban dolgozó munkásságnak, amely első haragjában sztrájkba lépett. A sztrájkról értesítették *Zubor Andor* helyettes iparhatósági biztost, aki rögtön megjelent a helyszínén és elsímitotta az ellentéteket. A megsértett munkás és a művezető kölcsönösen bocsáratot kértek egymástól, mire a munkások ismét munkába álltak.

Vármegyei tisztviselők közgyűlése.

(Beszámolás és tájékoztatás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 16.

A Vármegyei Tisztviselők Országos-Egyesülete ma délelőtt tartotta meg az évi rendes közgyűlést Somogyi István nagykülföldi alispán, alelnök vezetésével.

Az elnök, miután üdvözölte a megjelenteket, bejelentette, hogy a választmány a május 21-iki határozat értelmében tisztelt az egyesület elnökénél, *Wekerle* Sándor miniszter elnökénél, akit arra kértek, hogy tartsa meg továbbra az elnökséget. A miniszterelnök szívesen ígerte meg közreműködését az egyesület vezetésében. Ugyanakkor tisztelt a választmány *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszterénél és *Hadi* János gróf államtitkárnál, akiket kinevezésük alkalmával üdvözölték.

Ezután *Horváth* József országgy. képviselő, egyesületi titkár terjesztette elő évi jelentését, amelyben az 1905/6. év politikai viharait és eseményeit ismertette. Ennek során vázolta az egyesület munka-programját, amely szerint:

Törekedni kell a *szolgálati pragmatika* megalkotására; az 1886. évi XXI. t.-c. reviziójára tekintettel a főispáni jogkör megszorítására és a törvényhatósági bizottság autonóm jogainak kiszélesítésére; törekedni kell a közigazgatási bíróság hatáskörének kitégítésére; a *nyugdíj ügy országos rendezésére*; a dologi átalányok törvényhozási uton való rendezésére; a *vármegyei pénztárak és számvonások visszaállítására*.

A jelentés végül a személyi ügyekkel foglalkozik. A közgyűlés köszönetet adott a tudomásul az évi jelentést.

Majd a tisztikar és választmány ujjelkötésére került a sor. Ügyvezető alelnökké, a nyugalomba vonult *Beniczky* Lajos alispán helyébe, *Farkas* Agoston alispán választotta meg, társalelnökké, lettek *Godá* Béla és *Kollega* Sándor alispánok. A gazdasági bizottsági elnökévé *Fialka* Károly alispán, a szakirodalmi bizottság elnökévé *Benkő* József alispán, a sajtóügyi bizottság elnökévé pedig *Ivánka* Pál főszolgabíró választotta meg.

A 252 választmányi tag közül az alapszabályszerű kilépőket, a nyugdíjba menteken és meghaltakon kívül mind újra választották meg.

Végül a közgyűlés megállapította a költéséget, jóváhagyta a zárszámadásokat s az egyesület tiszteletbeli tagjainak választotta *Andrássy* Gyula grófot, *Hadi* János grófot és *Prónay* Dezső bárót. Az egyesület a jövő hó folyamán adja át a megválasztott tiszteletbeli tagoknak az erről szóló okmányokat és tiszteletökre lakomát rendez.

Az egyesület választmányának tegnap tartott ülésén felolvasásra került azoknak a tisztviselőknél a névsora, akik a vármegye ellenállása idején megszegték azt a szolidaritást, melyet az egyesület január hó 6-án tartott közgyűlésén az alkotmányvédelem szempontjából tagjai számára kötelezőnek kimondott. E névsor felolvasása után a választmány úján egyhangúlag kizárta az országos egyesület tagjai sorából:

Nagy László volt szatmári alispán, aki Szatmármegyében főispánságot, majd kir. biztosságot vállalt, *Csapó* Loránt pomázi főszolgabíró, aki Rudnay Béla királyi biztossága alatt alispáni állást fogadott el, *Badits* Zoltán volt sopronmegyei főjegyző, aki főispánságot vállalt, *Schmidt* Dezső, volt abaujtonamegyei szolgabíró, *Kasay* László volt borsodmegyei aljegyző, aki alispánságot vállalt. Zemplénben, *Farkas* László volt csanádi árvaszéki elnököt, *Barna* Sándor volt csanádi árvaszéki elnököt

és *Földessy* János volt csanádi árvaszéki elnököt, akik Cseresnyés János főispánsága alatt hivatalban maradtak, *B. Szabó* Mihály volt esztergommegyei főjegyzőt, aki Honban vállalt főispánságot, *Antal* Lajos volt pestmegyei aljegyző, *Hindy* Kálmán volt pestmegyei árvaszéki elnököt, *Almási* Károly volt kalocsa szolgabíró és *Baross* József közigazgatási gyakornokot, a kik Rudnay Béla alatt magasabb állásra való helyettesítést, illetve kinevezést fogadtak el, ezután *Erőssy* Sándor volt marostordai főszolgabíró, aki Vozáry János kir. biztostól fogadott el magasabb állásra szóló kinevezést és végül *Páris* Gábor nyugalmazott volt aradmegyei főszolgabíró, aki alispánságot vállalt Abaujban. Valamennyi szavazattal egy szavazattal szemben kizárta még a választmány az egyesületi tagok sorából: *Dubravinceky* László volt pestmegyei tb. főjegyzőt is és egyben kimondta a választmány, hogy a szatmármegyei tisztikar azon tagjai, akik kinevezést elfogadtak — Nagy László kivételével — ismeretesen nem lévén, azoknak az egyesületi kötelezőből való kirekesztése tekintetében a választmány legközelebbi ülésén fog határozni.

A lippai választás.

Pótválasztásra van kilátás.

(A románok terrorizmusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A lippai kerület holnap választja meg, a *Kabdebó* Gergely temesi főispánna való kinevezése által megüresedett mandátumra országgyűlési képviselőjét. Természetes, hogy a választást megelőző korteskedés a mai napon érte el tetőpontját. A korteskedés arányaival lépést tartva, a kerület polgárságának izgalma is elérte a legmagasabb fokot, olyannyira, hogy szükségessé vált *nagyobb számú katonaság kirendelése is*. Arról, hogy ezt az izgalmat mi idézte elő s hogy a választás esélyei milyenek, az alábbi tudósításunk számol be:

A lippai kerület izgatott hangulata a nagyarányú korteskedésre vezethető vissza. A nemzetiségiek, mint rendszeren, most is fanatizálják párhívóikat s rajtuk kívül az izgatásban nagy szerep jutott a függetlenségi jelölt, *Heinrich* Elek dr. híveinek is. Heinrich támogatására tudvalevőleg Lippán tartozkodnak *Dobroszláv* Péter dr. csákovai és *Korda* Andor magyarcsékei képviselők, akik minden eszközt felhasználva igyekeznek *Dániel* Tibor báró esélyeit kisebbíteni. Különösen *Dobroszláv*, akinek *Dániel* Csákován ellenjelöltje volt, igyekszik minél több kellemetlenséget szerezni volt ellenfelének. Beszédében folyton *Dániel* báró személyével foglalkozik, ahelyett, hogy tárgyilagos érvekkel igyekeznék a függetlenségi eszmének híveket szerezni. Természetes, hogy ez a harcmodor az intelligencia körében visszatetszést szült, sőt erre vezethető vissza az is, hogy a németajku választók javarésze, mely eddig *Heinrich*et támogatta, most átpártolt a *Dániel*-táborba.

*Dobroszláv*nak egyébként kellemetlen aférje is volt minősíthetetlen harcmodora miatt. Tegnap reggel történt a lippai József főherceg szállodában elhelyezett alkotmánypárti pártiroda előtt, hogy *Dobroszláv* az egyik emeleti ablakból reászólt a *Dániel* korteseire és pártjának vezérembereire:

— Hát nem szégyenlik magukat, hogy magyar létükre vörös tollat viselnek és ezt a zsidó-pártot támogatják?

Strauszmann Jakab lippai rabbi helyettes ezekre a szavakra indulatosan vágta vissza:

— Én ismerem az urat, tudom, hogy *Dobroszláv*, 48-as képviselő. Kérdem: Kossuth küldte őt ide, a nép közé, hogy felekezeti türelmetlenséget tanítson? Ezek a 48-as eszmék?

Korda Andor különben méltó társa *Dobroszláv*-nak, aki kortesbeszédét azzal akarta nyomatékosítani, hogy *vendéglő helyiségben revolverrel lövöldöz*. Természetes, hogy a féktelen izgatásnak megvan a maga eredménye. A hangulat olyan veszedelmes, hogy a hatóság kénytelen volt *katonai karhatalom kirendelését kérni*. A mai napon egy *felemelt létszámú gyalogoszázad, 50 huszár és 30 csendőr érkezett Lippára*.

Ami a választási esélyeket illeti, *Dániel* Tibor báró a győzelem teljes reményével indul a küzdelembe, ámbar nincs kizárva, hogy *Heinrich* fellépése miatt *pótválasztásra* kerül a dolog. Legalább erre vall az a nyílt levél, mely a *Radna-Lippa* című hetilap vasárnapi számában *Heinrich* Elekhez címzve megjelent, s melynek legérdekesebb passzusa így hangzik:

Előreláthatólag *pótválasztásra* kerül a sor a *nemzetiségi és az alkotmánypárti* között. De ha a függetlenségi jelölt már jó előre visszalépne, az alkotmánypárti jelölt biztosan győzne. Kerületünk 2500 szavazó polgára közül 1100 nemzetiségi szavazó van. A 2500 választó polgár közül le fog szavazni legjobb esetben 2000—2100 ember. De azt a hiányzó 4—500 szavazatot nem a román jelölt fogja elveszíteni, hanem a magyar. Míg a fanatizált románság mind bejön leszavazni, addig a magyar és német szavazók közül többen távol maradnak. Talán a zászlo becsülete kívánja azt meg, hogy *nemzetiségi jelöltet diadalra juttassa*. Nálunk ezidőszent — sajnos — függetlenségi jelölt nem győzhet még, hanem igenis ilyen fölépéssel *győztesse teheit a nemzetiségi jelöltet*.

A választási elnök *Ferenczy* Sándor temesmegyei főjegyző lesz, aki a mai napon Lippára érkezett. Helyettese *Steiner* János dr. lippai ügyvéd.

Ma este már nagyszámú választó érkezett Lippára a meszebbfokú községektől. *Keszinc* és *Gavosdia* községekből hosszú kocsisorban mintegy 250 választó vonult fel. A *Gavosdia* községbeliek harminchét kocsin érkeztek, hármával négyesével. Bevonulásuk közben a románok nagy botrányt provokáltak. *Csobán* Aurél dr., a nemzetiségi párt egyik vezére, számos román választóval újít állta a *Gavosdia* községbeli választóknak és meg akarta akadályozni, hogy bevonuljanak a *Dániel*-párt helyiségébe. Ez részben sikerült is *Csobán* dr.-nak, amennyiben *harmincegy választót erőszakkal elvitetett Márta* Sándor dr. nemzetiségi jelölt táborába.

A *Dániel*-pártban a nemzetiségieknek ez az újabb terrorizmusa nagy izgatottságot kellett. Félő, hogy a hoinapi napon Lippa *vörös összeütközések* színhelye lesz.

Tolvajvilág Aradon.

(Két letartóztatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Egy csapásra két tolvajt sikerült ma az aradi rendőrségnek letartóztatni. A két ember különböző aradi üzletekben folytatta már hónapok óta tolvajlásait. A tolvajlasi esetekről alábbi tudósításunk szól:

Ausztrosvell Mór, *Bartha* Jenő divatárkereskedőnek üzletvezetője vasárnap éjjel egy óra tájban tért haza a *Boros-Béni-tér* 2. szám alatt lévő lakásába. A lépcsőn felmenet, az ugyanott lévő divatárkereskedés udvari le-

Járata felől zajt hallott. Auszterweill megnézte a zaj okát. Az ajtó előtt három embert látott álldogálni. Az esetnek nem tulajdonított jelentőséget, mert máskor is megessett, hogy a bolt-ajtó előtt a házbellek letelepedtek.

Megnyugodva ment tehát fel lakására. Ma reggel azonban alighogy kinyitotta az üzletet, észrevette, hogy egy értékes delatin szövet, a melyet szombaton a pultra tett, eltűnt a helyéről. Ez szöveget ült a fejébe és eszébe jutott a vasárnap éjjeli jelenet. Rögtön a rendőrségre ment, ahonnan *Raszig* és *Redl* detektíveket küldték ki a helyszínére.

A detektívek rövid vizsgálódás után nyomon voltak. Alapos helyszíni szemlét tartván, megállapították, hogy a lopást csakis az udvar felől követhették el. Az első gyanú *Argyelán* János fűtőházi munkásra esett, aki már hosszabb idő óta volt állás nélkül és azóta sógoránál, a Boros Béni-tér 2. számú ház házmesterénél lakott.

Argyelánt a detektívek faggatóra vették és a keresztkérdések alatt ki is csikarták belőle, hogy a lopást ő követte el. Később töredelmesen bevallotta azt is, hogy a lopásokat már hónapok óta rendszeresen üzte, büntársai segítségével, akiket azonban nem akart megnevezni. Kitént, hogy Argyelán a lopást éppen akkor követte el, amikor az üzletvezető hazajött. A kapunyitás zajára büntársai gyorsan leeresztették az üzletnek az udvarra eső rolettáját, ahol Argyelán az üzletbe belopódzott. Csakis így történhetett meg, hogy Auszterweill nem vette észre a manipulációt. A redőny kulcsát Argyelán sógorától lopkodta el, akinek az üzlettulajdonos a kulcsot esténként átadta. A tolvaj bevallotta azt is, hogy a hónapok óta összelopdosott holmit éppen ma reggel szállította el egy *Rács* Róza nevű nőhöz. A detektívek erre felkeresték a megjelölt lakást, ahol nemcsak szöveteket és csipkeneműeket találtak mintegy háromszáz korona értékben, hanem negyvennyolc rubra, cukorra és más fűszerárakra is akadtak.

A további vallatás során Argyelán elmondta, hogy ezeket a holmikat egy *Balta* János nevű fűszeres Inas lopkodta össze gazdájának, *Pollák* Lajos József főherceg uti fűszerkereskedéséből. Találtak még a lakásban öt zsák gabonát is, amelyet Argyelán *Nemes* Gézától, a Boros Béni-tér 2. számú házának tulajdonosától, lopkodott el.

A detektívek ezután megjelentek *Pollák* Lajos fűszerkereskedésénél, ahol vallatóra fogták *Balta* Jánost. A fiatal szuzenc első meglepetésében rögtön bevallotta tettét és azzal védekezett, hogy Argyelán buzdította a lopásra.

A rendőrség mindkét tolvajt előzetes letartóztatásba helyezte. Argyelán büntársait nyomozzák.

Egy báróné kalandjai.

Az elcsapott férj.

(Schönberger báróné Párisban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A lapok nyiltér-rovatában a napokban a következő energikus nyilatkozat jelent meg:

Öväs!

Figyelmeztetek mindenkít, hogy férjem, báró Schönberger Béla ur helyett, kitől különváltam évek, semmiféle adósságot nem fizetek, váltót alá nem írok, őt pedig nem tartalmaztam föl erre. Őva intek mindenkít, hogy férjem adóssága miatt engem a lakáson botrányokozással ne zaklasson, mert az illető ellen a törvényes lépéseket haladéktalanul megteszem.

Budapest, 1906. július 9.

Báró Schönberger Béláné.

A mulató Budapest most egyébről sem beszél, mint erről a nyilatkozatról és a báró Schönberger-pár történetéről. A szép báróné, akit a közelmúltban körülrajongott a főváros aranyifjúsága, sőt egypár gazdag öreg ur is, kiket már csak az arany tesz ifjakká, most ismét aktuális. A nyilatkozat szomorú végakordja egy egész szépen induló házasságletek, melyről annak idején ennyi sok legendát meséltek a szép *Wallenstein* Róza elmaradt udvarlól.

Most ismét egyedül áll *Baronin* Róza, mint mikor évekkor ezelőtt elindult a mámor, a pezsgős szerelem pályáján, fejszerelve a női szépség minden varázslatos fegyverével. Akkor még kurta szoknyában sétálva *Szegesvárd* utcáin, jövődó mámorok lángja, mint halvány sejtélem élt az egyszerű kis varróleány lelkében. Es egyszer jött egy férfi, aki erősebb volt mint, a Róza lelkében küzdő leányos szemérem és — hiszen oly egyforma a ti sorsotok, éjszakának leányul — Róza ott hagyta a csöndes kis várost, elbukott. Boldog volt egy pár hónapig, boldog volt akkor is, mikor egy kis arnyalka mosolygott reá a bölcséből. A férfi pedig, miután a leány rápazarolta a legistenibb flatalságus kincseit rutul, cserben hagyta a 17 éves anyát. Róza egyedül maradt — szégyenével és égő fájdalommal.

A szerencsétlen fiatal asszony nem csüggedett. Erős hitet, szilárd bizalommal nektivágot az életnek és dolgozott. *Hódmezővásárhelyre* utazott, ahol egy szolid kávéházban felelő lett. A gyönyörű teremtsnek csakhamar sok udvarlója akadt, de ő csak emlékeinek és gyermekének élt. Dacára rideg visszautasításának, a legüzesebb udvarlója: a hódmezővásárhelyi rendőrkapitány nem akart róla lemondani. Előbb szép szóval akarta engedékenységre bírni az isteni Rózá, majd így nem érve célt, valósággal üldözte szerelmével s hazatoloncolással fenyegette. Egy izben pedig belopódzott szobájába s a védtelen leányt csak kemény du'akodás után tudott kimenekülni kárjaiból. Ez az eset nagy port vert fel s egy szegedi újságíró Rózá elvezette a főispánhoz, aki intézkedett, hogy a legyelemi vizsgálat meginduljon. A rendőrkapitány nem várta be a vizsgálat végét; *fohéltta magát.*

Rózá nem sokára nagy csapás érte: meghalt a gyermeke. Etemette. Megtört szível ment haza a temetőből. A konyat volt. Az éjjeli mulatótanyák ablakain már kiszűrődött a gázlámpák fénye. Bent már szilaj zene zugott. Rózá megcsapta valami forró szellő, klegyenesedett, fátyolos szemén kigyulladt az élet fénye. Hívta az élet. Szilaj kacsgással nyitott be a kávéházba. És attól a perctől fogva az éjszakáé lett. Adakozó volt. Jökedvűen eladta magát annak, aki megfizette. Miután az ország nagyobb városaiban a gyönyör minden virágát letarolta, felment a fővárosba, a bűnök köveiből épült *Budapestre*. És a büszke, romlott város meghódította előtte. Körülrajongták politikuskok, földbirtokosok, arisztokraták a születésnek és a pénznek. Mindenki őt kívánta és mindenkié volt. Hullt a csók és hullott a pénz. Kincseket adtak az öleléséért. Pénzfejedelmek édes kedvtelése volt és az ő puha keblén pihengetett a „ *legnagyobb magyar politikus.*” . . .

Gyönyörűségek zenés világában egyszer csak érezte, hogy megszólalt a szíve. Életében másodszer. *Talán*, egy igen nagy ur versenyistállójában, ideális szépségű férfit látott a lovászok szokott ruhájában. Felhívta magához. Egy társaság volt éppen nála. Minden géne nélkül kihuzott a harisnyájából egy takarékpénztári könyvet, mely 32 ezer koronáról szólt és átadta a lovászfiumnak. Az megköszönte. Másnap

elegáns fogaton beállt hozzá egy finom uriember, bemutatkozott, hogy ő báró Schönberger Béla és megkéri Róza kezét: *a lovászfium volt.* Róza álmélkodik és a báró nyakába borul. A báró valamikor igen gazdag ember volt, de rengeteg adósságot csinált s meglesztették főhadnagyi rangjától. Egyideig Amerikában élt, majd hazajött és versenyistállóban dolgozott.

Róza tehát báróné lett és szakított régi barátaival. Versenyistállót alapítottak, mely csakhamar igen jó hírre vergődött. A múlt évben a kottlingbrunni versenyen tetemes pénzt nyertek. A szeszélyes báróné azonban csakhamar megunta a lóverseny sportot, eladta versenyistállóját és a befolyt összeget a zokégyerekre segélyezésére fordította. A báró lassanként elhidegedett gyönyörű feleségétől, aki még csak tavaly is, a *nizzai szépségversenyen első díjat nyert.* Más hölgyekre óriási pénzüsszeget költött a báró s miután felesége megtagadta tőle a pénzt, adósságokat csinált. Emiatt napirinden volt közöttük a veszekedés, mely többször szakításra, sőt nyilvános botrányra vezetett. A báróné azonban mindig megbocsátott férjének és núségesen fizette az adósságokat. De a báró nem javult meg. A báróné végre megunta a dolgot és hűtlen férjének kiadta az utat.

A báróné most *Sófokon* nyaral s már egy hete különváltan él férjétől. Magyar utcai lakását becsukatta és a butorokat elárverezteté. Azt beszélik, hogy *Párisba* készül egy előkelő magyar pénzember és főrendiházi tag támogatásával, aki minden évben nála fog pár hónapot töteni.

Ime, így végződik a báróné szerelmi regénye. Az üzleti szerelmeitől megundorodva, kereste a tisztaságot és most ott áll, ahol viharos pályája elején állott.

Polónyi bukása.

Szivák Imre igazságügyminiszter.

Andrássy és Zichy is mennek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

Az a merénylet, amelyet *Polónyi* Géza igazságügyminiszter a sajtószabadság ellen elkövetett és az ő titkos üzletei, melyeket a sajtó már napok óta szellőztet, nyakát szegték *Polónyi* Gézának. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a koalíció valamennyi pártjának félhivatalosa, a „*Budapest*“, az „*Ország*“ és az „*Alkotmány*“, amelyek pedig védelmére keltek *Polónyinak* akkor, amikor a sajtószabadság elleni merényletet elkövette, most, mikor a sajtó az ő kis üzleteiről rántotta le a leplet, visszautasító ridegséggel, sokat jelentő közömbösséggel siklottak el a botrány fölött, anélkül, hogy egyetlen mentegető szavuk lett volna *Polónyi* számára. *Polónyi*t a kormány kivette magából. A függetlenségi párt pontek esti értekezletén már meg sem jelent. Egyelőre ugyan még a helyén marad, hogy ideig-óráig leplezzék a bukását, a végleges miniszterváltás bekövetkezése azonban már csak napok kérdése. Emlegetik már az utódját is az alkotmánypárti *Szivák* Imre személyében.

A *Polónyi*-ügygyel kapcsolatban híre jár, hogy *Andrássy* és *Zichy* grófok is szeretnék letenni tárcáikat.

Az újabb fejleményekről alábbi tudósításaink számolnak be:

Polónyi üzletel.

Polónyi üzletsíról még a következőket jelentik:

Gródel báró, a Feilitzsch barátja, aki a székely erdőket teljesen kipusztította, aki a szász egyetemmel egyetértően Erdély egész közvagyonát elpredálta, ügyeinek vitelére állandó ügyvédet tart Budapestén. És mégis, azokban az ügyekben, melyeknek elintézéséhez magasabb összeköttetések szükségesek, mert enyhén szólva kérés-kétesek, Polónyi képviseli a céget. A „darabont-kormány” alatt is ő képviselte, pedig abban az időben tudvalevő volt egynémely „ügye” a cégnek Feilitzsch Arturral. Most, mióta Polónyi miniszter, ezt a „képviselést” is átvette a fia: Polónyi Dezső. De talán Polónyi Dezső irodája ma sícs nagyon messze Polónyi Géza miniszter ur szobájától.

A Hungária műr. gyágyárnak van egy 140,000 koronás jövedéki kihágási ügye. A Hungária, dacára annak, hogy állandó ügyvédje van, olyan ügyekben, melyek „reménytelenek”, Polónyihoz fordul, Polónyihoz, a városatyához. Polónyi vállalkozott is rá, hogy az ügyet a főváros bírara keresztülviszi. De az első fórumon eredménytelenül próbálkozott. Az ügy most felebbezés alatt áll és Polónyi Dezső kezeli. Egy „városatya” a város ellen! Valóban, a közélet erkölcs szobrát csak Polónyi urról szabad majd mintáznia az utókornak...

Akit Lányi dícsér.

Vasárnapi számunkban közlünk azt a szenzációs interjút, melyet az Aradi Közlöny egyik munkatársa folytatott Lányi Bertalannal Rohitsch fürdőn. Politikai körökben nagy fel-tűnést keltettek a volt igazságügyminiszter nyilatkozatai, amelyben feldicsérte Polónyi eljárását. Az „U—g” ezt a kommentárt fűzte hozzá:

Egy aradi újságírónak az a jó ötlete támadt, hogy Lányi Bertalan volt igazságügyi minisztert megkérdezi, hogyan vélekedik utódjának Polónyi Gézának a sajtóügyekben tanúsított eljárásáról. Polónyi Géza tudvalevően minden alkalommal súlyos vádakkal illette hivatalbeli elődjét. Lányi Bertalan nemcsak boszút áll és elismeréssel nyilatkozik Polónyiról. Eljárását helyes és törvényesnek tudja, annál is inkább, mert ezzel a maga eljárását is igazolja. Hiszen Polónyi most sem tesz egyebet a sajtóval, mint a mit Lányi tett a múltban. Ebben a dologban a „darabont-miniszter” és az „alkotmányvédő kormányférfi” egy huron pendülnék.

Egy eszláp pedig így cikkel a Lányi interjúról:

Kacagj, Magyarország! A letipott darabonturalom egy gyönyörűsége mákvirágja: Lányi Bertalan, volt igazságügyi ügyvivő, egy fenséges, humorral teli interjúban a csillagos egekig fölmagasztalta hozzája tőkéletesen méltó utódját: Polónyi Gézát... Az az újságíró, aki Lányi ur szakvéleményére kíváncsi volt, hasgörcsöt okozó kacagással irhatta meg a tudósítást, amely szerint Lányi ur teljesen törvényesnek, jogosnak, korrektnek, bölcsnek és isten tudja még minek véleményezte Polónyi Gézának, a „nagy kormány” dicső igazságügyminiszterének a lapelkobzások tényleg való működését. Kacagj, Magyarország! Lányi Bertalan, aki kifogyhatatlanul leleményes volt a törvények megkerülésében és ki játszásában, Lányi Bertalan, aki cinikus nyugalommal gázolt keresztül a törvényeken, ha pokoli furlangjával sem kerülhette meg már őket, Lányi Bertalan, aki hajmeresztően galád formulákat eszelt ki a darabont-kormány törvénytíprásának ilyen-olyan el-leplezésére — Lányi Bertalan legfelsőbb megelégedését fejezte ki Polónyi működése fölött!

Szivák vagy Holló?

A R. U. írja ma esti számában: Komoly politikai körökben határozottan tudnivaló, hogy Polónyi ak az igazságügyminiszteri székben Szivák Imre lesz az utódja.

Ezt az értesülésünket megerősíti az a körülmény is, hogy Holló Lajos, aki a koalíció többségre jutása óta nemcsak, hogy egyre aspirál az igazságügyminiszteri tárcára, hanem egyidőre már nyeregben is érezte magát, most egy kemény ellenzéki cikkben rontott neki a kormánynak. Holló Lajos mindeddig hűséges mameluk volt. Polónyi beszéde felett egyetlen szónyi megjegyzés nélkül siklott el. Szombaton pedig már hirtelen vad ellenzéki lett. A Holló Lajos támadásának pikantériája azok előtt, akik belátnak a politika kulisszái mögé, bizonyossá tette, hogy Polónyi megbukott és hogy már van is utódja, csak hogy az igazságügyminiszter — nem Holló Lajos. A nyíltbeszédű cikkben többek közt ilyeneket ír az igazságügyminiszteri szék mellé pottyant kitűnő jogtudós és lapszerkesztő:

„... De most már aztán elég is lesz a tulságos lojalitásból. A nemzet még mindig nem kerül sorra? Annak szerepe örökkösen csak a hamupipóké? Félreállni, hallgatni, kuksozni, megapadni, szavazni. És ez a függetlenségi párt többségjutása? Negyven évi kitarító, őszellel munkásságnak ez az eredménye? A nemzet bizalma óriási nagy többségében azért fordult most a függetlenségi párt felé, hogy sorsa most is csak meg-aláztatás legyen?”

Ez a kuruchangu vallomás gyönyörűen belevilágít a lelkekbe. Arra nézve minden-esetre megnyugtatta az az országot, hogy Holló Lajos megint nem lesz miniszter.

Polónyi és Andrássyék.

Egy teljesen beavatottnak mondható fő-rangu politikustól kapta Az Újság a következő sorokat:

A kormány sorsa meg van pecsételve. Polónyi Géza igazságügyminiszter hozta létre azaz, hogy a békétárgyalások során Bánffy bárónak a kormányelnökségre való kombinációba vételét leszorítva, Wekerle Sándor nevét erőltette előtérbe. És Polónyi Géza személye teszi lehetetlenné a kabinet együttmaradását azaz, hogy viselt dolgai révén a kabinetből való lépésre kényszeríti Andrássy Gyula grófot, Zichy Aladár grófot s még talán az ügyvédi ténykedések iránt sem mindig skrupulózus Darányi Ignácot is, Polónyi Géza igazságügyminiszter kivándorlási ténykedéseit a legárnyilagabb kritika sem minősítheti egyébnek, mint a felelős állásokon méltán megkövetelt érinthetlenség súlyos sérelmének. Mert hiszen faktum az, hogy Polónyi vezérágense volt — úgy látszik még csak a legutóbbi hetekben is — egy kivándorlási válatának. Mit gondolnak? Andrássy Gyula gróf, Hadik János gróf és Zichy Aladár gróf megmaradnak ve'e egy kabinetben? Megmaradnak akkor, mikor ahhoz a szerepléshez még korrektség szempontjából is szó fér? Pedig Polónyi Gézának köztudomás szerint egyéb afférjei is voltak hosszú ügyvédi pályafutása alatt. Olyan ügyei, a melyek miatt nemcsak a kaszinó morál, de a demokrata felfogás is pálcát tört felette. Nos hát nem is marad Andrássy Gyula gróf a kabinetben, sőt Zichy Aladár gróf se. Wekerle Sándor kormányelnök maga is tudja, hogy Andrássy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf egyetlen pillanatig se ragaszkodnék már a miniszteri tár-

cához s éppen ezért már tapogatózás is történt részéről, hogy a hatvanhetes pártokkal szemben nem volna e lehetséges észre az országgyűlés feloszlata és új választás révén egységes többséget nyernie, ha mindjárt függetlenségi cégór slatt is? Ez esetben ő maga is belépne a többség soraiba, a mely azután egy szerencsés címváltoztatás révén végleg megszabadulna a függetlenségi program bal-lasztjaitól.

Az elcsábított férj.

Vérfürdő egy rossz asszonyért.

Négyszeres gyilkosság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

A közeli Szerb-szentpéter torontáli köz-ségből borzalmas kegyetlenséggel véghez-vitt négyszeres gyilkosságról érkezik jelentés. Egy fiatal szerb gazda agyonlőtte ötvenéves szerelőjét, ennek anyját és unokatestvérét, a béresét pedig, aki le akarta fogni, agyonverte. A gyilkos gazdát az utca népe fegyverezte le és a csendőrség be-szállította a nagykikindai ügyészség fog-házába. Az esetről a következő tudósítást adjuk:

Vezdenics Vazul fiatal szerbszentpéteri gazda egy év előtt nősült és gazd. g. szép leányt vett feleségül. A házastársak békésen éltek, amikor pár hónappal ezelőtt azt a fölfedezést tette az ifju asszony, hogy az ura hűtelen lett hozzá, mert egy ötven év körüli asszony elcsábította tőle. Azóta állandóan civakodtak, de az asszony pörlekedése és közyörgése hiába való volt, a férje csak ellátogatott Vuicsin Rádához, az ötvenéves asszonyhoz, a ki őt elcsábította.

Vezdenics Vazulné pár héttel ezelőtt el-hagyta az urát és hazament a szüleihez. Most már az ura követelte, hogy térjen vissza hozzá, ámde az asszony hajthatatlan maradt. Vezdenics ekkor elhatározta, hogy engedékenységre bírja a feleségét, szakít Vuicsin Rádával. Nem is járt hozzá s ezért Vuicsin Ráda, meg ennek az anyja mindent elkövettek, hogy visszacsalják. A felesége előtt rágalmaztak, úgy, hogy a fiatal asszony végleg elhidegült az urától.

Tegnap előtt délután Vezdenics Vazul el-ment a feleségéhez, hogy visszavigye. Azonban az apósa nem eresztette be s megállította, hogy átlépje a háza küszöbét, Vezdenics aztán megtudta az apósától, hogy a felesége azért nem megy vissza hozzá, mert sok rosszat hallott róla Vuicsin Rádától és ennek anyjától. Vezdenics Vazul hazament, magához vette hat-lövetű revolverét és elment Vuicsin Ráda asszonyhoz, hogy számonkérje mindazokat, amit róla terjesztettek.

Vuicsin Rádánál éppen az anyja és az unokatestvére időzött, amikor megjelent Vezdenics Vazul. Közte és Vuicsin Ráda között rövid szóharc fejlődött. Vezdenics revolvert rántott s rálőtte az asszonyra. A golyó Vuicsin Ráda karjába hatolt. Még egyszer lőtt, de a golyó nem talált. Ekkor az asszony anyja és unokatestvére rárohantak, hogy kivegyék kezéből a fegyvert, azonban két lövés leterítette az anyát, a másik két pedig az unokatestvért érte halálosan.

Vuicsin Ráda, aki csak könnyű sérülést kapott a karján, kiszaladt a házból, hogy az utcára meneküljön. Vezdenics Vazul utána rohant s mert a golyó már kifogyott a revolverből, az udvaron vasvillát kapott fel s azzal agyonverte a menekülő Vuicsin Rádát. Be akart

rohanni a szobába is, hogy itt folytassa végzettségét, amikor a konyhasajtóban a béres útját állta. Vezdenics a béres fejét kettéhasította a vasvillával.

Az utcáról ekkorra emberek rohantak be, akik lefogták a gyilkos fiatal gazdát. Megkötötték és átadták a csendőröknek, akik bevitték az ügyészség fogházába. A kikindai esküdtszék foglaltásként ítélkezett és alighanem halálra ítélte.

Ehségstrájk a váci fogházban. Kopáló szociálisták.

(A fogházigazgató nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

Ami eddig csak az orosz és a spanyol fogházakban volt ismeretes, mint a foglyok legélesebb tüntetése a rossz bánásmód és az amugy is a legszerényebbre szabot jogaik elkobzása ellen: az éhségstrájk átplántálódott Magyarországra is. A váci államfogház négy lakója szombat reggel óta egy falat eledelt sem vett magához.

Négy szociáldemokrata államfogoly van ezidőszerint a váci államfogházban: *Tarcsai Lajos*, a volt bögötei néptanító, *Patóki József* és *Símki György* asztalosok és *Adám György* csizmadia. Ez a négy államfogoly folytatja már harmadik napja az éhségstrájkot. Ugy tudódott ki a dolog, hogy *Tarcsai* szombaton délután meglátogatta az őcséce, akinek fölött bátyjának sápadt, beesett arca. Arra a kérdésre, beteg-e és mi a baja, *Tarcsai Lajos* azt felelte, hogy már egy napja nem evett egy falatot sem. Sem 6, sem három elvtársa. Éhségstrájkot folytatnak.

Kétségbeesve kereste fel *Tarcsai* őcséce *Ladányi Ármin* dr.-t, bátyja ügyvédjét, aki vasárnap elutazott Vácra *Gedeon* Emilhez, a váci államfogház igazgatójához és megkérdezte tőle, tud-e az éhségstrájkokról és mi az oka a négy államfogoly kétségbeesztő vállalkozásának? *Gedeon* igazgató meglehetősen egykedvűen felelt. Tud az éhségstrájkokról és jelentést is tett róla az igazságügyminisztériumnak. A szokatlan demonstrációnak az okát abban látja, hogy *Tarcsai* valami újságírókat akart a fogházból kiküldeni, amit ő, az igazgató nem engedett meg, *Ladányi* dr. engedélyt kért az államfogházi igazgatótól, hogy védenéket meglátogathassa és vele ebben az ügyben beszélhessen. *Gedeon* eleinte megtagadta a látogatási engedélyt és hosszas kapavágás után engedte meg, hogy *Ladányi* *Tarcsai*val beszélhessen, de csakis az ő jelenlétében és másról ne essék szó, mint amit az igazgató az éhségstrájk okáról mondott.

Tarcsai, *Ladányi* kérdésre kijelentette, hogy akart ugyan egy cikket beküldeni és ezt az igazgató visszatartotta ugyan, de az éhségstrájknak nem ez az oka. Amikor bővebben akart a strájk okairól beszélni *Tarcsai*, *Gedeon* igazgató — akit a látogatás ellenőrzésében két fegyveres őr támogatott — rászólt, hogy tovább ne beszéljen, már azt is rossz néven veszi, hogy hátrázott tilalma ellenére *Tarcsai* egyáltalában szót a dologról valakinek. *Ladányi*nak minden további kísérlete, hogy az éhségstrájk okairól valamit megtudjon, meddő maradt. Ekkor elővett *Ladányi* egy ügyvédi főhatalmazást és alá akarta írni *Tarcsai*val, de *Gedeon* igazgató ezt is megtiltotta.

Ami azonban *Ladányi* dr. a szomorú esetről megtudott, az is elegendő volt arra, hogy meglehesse a följelentést az igazságügyminiszternek.

Miután továbbá *Gedeon* fogházigazgató ügyvédi hivatalában gyakori látogatásában erőszakkal megakadályozta, *Ladányi* az ügyvédi kamarához intézett beadványban kér orvosiást. Tegnap délelőtt személyesen is járt *Ladányi*, hogy a panaszt *Polónyi Géza* igazságügyminiszternek vagy *Günther* Antal államtitkárnak szóbelileg előadja, de egyikük sem fogadta. A váci államfoglyok éhség-strájkja mindenestre szükségessé teszi, hogy az illetékes körök haladéktalanul vizsgálják meg a szomorúan érdekes tüntetés okait és erélyesen intézkedjenek az észlelt bajok orvoslása iránt.

Ma különben nyilatkozott az igazgató is. Mint Vác-ról táviratozzák, az éhségstrájk ügyében ma délelőtt 11 órakor a Magyar Távirati Iroda munkatársa felkereste *Gedeon* fogházigazgatót, aki a következőket mondta:

— *Tarcsai* Lajos bizonyos panaszokat írásba foglalt és ezeket a panaszokat egy szociálista újságnak akarta beküldeni. Erre én figyelmeztettem, hogy ez a fogház szabályaiba ütközik és így nem engedhetem meg. Ha azonban valamit sérelmesnek talál, joga van panaszívet kérni és azt kitölteni, amit én 48 óra alatt az igazságügyminisztériumhoz felterjesztek. Ő azonban azt mondta, hogy panaszívet nem akar kitölteni. Erre figyelmeztettem, hogy a panasz elintézésének más módja nincs. Erre másnap eljárást akart kifejtetni és ebben az ügyben képviselőknél és elvtársaknál írtak. Ezeket a leveleket sem bocsátottam ki a szabályok értelmében. Ezt *Tarcsai* és társai sérelmesnek találták és kijelentették, hogy inkább éhezni fognak, ha ezt meg nem engedem. Ez módjukban áll, erről nem tehetek, — feleltem. Az esetről szabályszerű jelentést tettem *Polónyi* Géza igazságügyminiszternek.

Tény az, hogy a foglyok szombattól ma délelőtt 11 óráig semmiféle élelmet magukhoz nem vettek. Elrendeltem, hogy napjában kétszer orvos látogassa és vizsgálja meg őket. Legutóbb ma reggel 9 órakor vizsgálta meg az orvos és kijelentette, hogy semmi bajuk sincsen, csupán az egyikben tapasztalható régi keletű szívhaj. Én a foglyokat — fejezte be az igazgató — lehetőségig ellenőriztettem az orvossal. Különbösen engem kötnék a fogház szabályai, amelyeket pontosan betartok.

A lopott aranyóra.

(Egy országos tolvaj letartóztatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Az aradi rendőrség ma letartóztatott egy országos szédelőt, aki kéregetés ürügye alatt belopódzott a lakásokba, és ahol lehetett, értékes tárgyakat emelt el. Vasárnap reggel az Eötvös-utca 16. sz. ház egyik lakásába surrant be és sikerült is neki onnan több értékes tárgyat elemelni. A lopás esetről alábbi tudósításunk szól:

Vasárnap reggel kilenc órakor egy ismeretlen tettes besurrant *Karcsag* Jenő nyomdai vállalat igazgatójának az Eötvös-utca 16. szám alatti lakásába és onnan egy kétszáz korona értékű aranyórát, egy láncot és egy medalliont lopott el. A lopást pár perc múlva észrevették és feljelentést tettek a rendőrségnél, amely *Rédl* és *Horváth* detektíveket küldte ki a nyomozás megejtésére. A detektíveknek sikerült is megállapítaniuk, hogy a lopást egy alacsony termetű, körszakállu ember követte el, aki a lopás idejében az emeleten lakó, de jelenleg nyaraló *Rosenberg* Sándor dr. főrabbit kereste. Megállapítást nyert az is, hogy ugyanez az egyén reggel nyolc óra tájban a *Bisztriceky*-féle házban

is lopást akart elkövetni, de egy cseléd megzavarta munkájában.

A tolvajt Arad összes szállodáiban és más nyilvános helyiségeiben keresték, míg végre a Magyar Király-vendéglőben sikerült is ráakadni. Itt kitért, hogy *Ziszman* Móricnak hívják és galiciai házaló. *Ziszman* bevitték a rendőrségre és vallatás alá fogták.

Mint hogy tagadta tettét, több tanúval szembesítették, akik valamennyien ráismertek. Erre megmozdították *Ziszman*at, de nem találták meg nála az órát. A Magyar Király vendéglőben folytatott kutatás azonban eredményre vezetett.

Az ellopott tárgyakat a detektívek, a vendéglő éttermében találták meg egy jászol alatti mély gödörbe dugva. Találtak ezenkívül számos vevényt is, amelyek nagyobb összegű pénzküldeményekről szóltak. A tolvaj egyfogatu kocsián járta be az ország számos helységét és valószínű, hogy másutt is nagyobb lopást követett el.

A rendőrség *Ziszman*at letartóztatta és elfogatásáról értesítette azon városok és községek hatóságait, ahol *Ziszman* legutóbb megfordult. Valószínű, hogy *Ziszman*ban egy országos tolvajt fogott el az aradi rendőrség.

Felhő Rózi újabb kalandjai.

Kirándulás Menyházára.

Befordult a Dézna patakba.

A soffört lecsukják.

Arad, július 16.

Innen onnan már egy hete lesz, hogy a jelenleg Aradon időző *Felhő Rózi*ről mélysegesen hallgat a krónika. Hihetetlenül hangzik, de így van. A primadonna vigan muzsikálta végig naponta a korszót, anélkül, hogy tollhegyre ilő anyagot szolgáltatott volna az újságoknak. Ez pedig így nincs helyesen, gondolta a művésznő, sőt, gondolta a sofförje, *Tibiessi* Kálmán ur is. Ez okból azután mindketten a cselekvés merészebb terére léptek oda, ahol a hír illatos virágai nyiladoznak. A hír, a hír mindenekelőt. Mert hát vagy primadonna valaki, vagy nem. Ha primadonna, akkor tartsa kutya kötelességének beszélni magáról, — véleményezi a fitos orru szubrett.

Csak néhány nap előtt történt, hogy a kihágási bíróság beidézte *Felhő Rózi*t és sofförjét *Tibiessi* Kálmánt, gyors hajtasárral vonván őket felelőségre. Azóta nyolc főjeletés érkezett a rendőrségre, amelyek azt panaszolják el, hogy az orgona-rendszer szerint készült automobil kiváló hajlandóságot mutat a guillotina való átalakulásra. A soffört tehát ismét beidézték a rendőrségre és ezúttal két napi elvárással és ötven korona pénzbírsággal sújtották. Mint hogy pedig *Tibiessi* Kálmán ur nem tudja és nem is akarja leplezni a rendőrség iránt érzett undorral vegyes ellenszenvét, ahol teheti, szívesen összeakaszodik egy-egy rendőrrel. Egy ilyen gorombáskodási kiruccanásért azután még külön harminc korona pénzbüntetésre is ítéltek.

De hagyjuk a rendőrséget és térjünk vissza a primadonnához. Még szombaton történt. A tulbajos diva tegnapelőtt már igen elposványosodottnak látta a helyzetet. Az egész vonalon beállított teljes szélcsend végveszedelemmel fenyegette, amikor az az ölete támadt, hogy ellátogat *Menyházára*. Társasága természetesen rögtön akadt a benzinkirándulásra, amely, mint később kiderül, sokkal viszontagságosabb volt egy pályanyertes tragédia tövises kálváriájánál. Tehát:

Delelőn állott a nap. A korszó aszfaltja olvadozott, miként egy szerelemes ifju és a tikkadt levegő bűzlött a hőségtől, akár egy börgyár, amely azonban

cseppet sem esere mos. A tizenkét lóerejű, megypiros automobil is csaknem napszúrászt kapott; amikor elhelyezkedett benne ő és három tisztelője: Plas-sich Aladár tartalékos huszárhadnagy és nagyikati közjegyző, Kádbó János, Csiky Tivadar dr., no meg a soffőr, mint legfontosabb személyiség. A következő percben a muzsikáló masina elorgonált, hogy:

„El, Cytherébe, El, Cytherébe!”

És ugy lőn. Az automobil száguldott és a mozulatlanul megülepedett levegő csodálkozva kavardott föl az erőszakos beavatkozástól.

Órákon át tartott az utazás, anélkül, hogy bármilyen incidens megzavarta volna a jókedvű társaságot, eltekintve néhány vasvillával felfegyverkezett oláh paraszttól, akik az automobilban az ördögöt akarták agyonütni.

— Teljes gőz, azaz benzin! — vezényelt ilyenkor elszánt hangon a primadonna és egy-kettőre tul voltak a veszedelemen.

Borosszebes és Menyháza között, Ravnán azonban csakugyan beütközött a krach. Itt folyik a Dézna patak, amely egyáltalán nincs berendezve automobilokkal való átkelésre. A soffőr pedig nem igen tördőlt a járatlan utakon lesekedő vezedelemmel és így történt, hogy a gépkocsi szerencsésen belefordult a patakba, anélkül, hogy tekintettel lett volna a bennülőkre. A Dézna szerencsére csak fél méter mély és ugyanilyen széles s így a kiborult társaságot apró ütődéseken kivül semmi komolyabb baj nem érte. A fölfordulást követő percben a primadonna és kísérete megilletődve tapogatta az édes anyaföldet, amelyet azonban, sajnos, a földrajz tanítási szerint mintegy kétharmadrészben víz borít. Azért sajnos, mert történetesen a főborulás színterére is jutott, bár igen kevés, abból a kétharmadrészből.

Sárosan és perral borítva érkeztek meg a kirándulók Menyházára. De hogyan! Mire Ravnára értek, a benzin kifogyott és kénytelen volt a primadonna ökrök híján embereket fő fogadni, akik szép lassan bevontatták a társaságot a fürdőhelyre. A különös menet első megbámulói U-bán Iván volt. főispán és Dálnoky Nagy Lajos alispán voltak, akik ezidőszerint Menyházán nyaralnak.

A kalandokat átélt kirándulók ma reggel érkeztek vissza Aradra. Felhő Rózsi agyonfáradva, eicsigázottan feküdt le és még este hat órákor is éjszakai álmát aludta. Este már lelkesen tápsolt a színházban Nyáray Tóninak, holnap pedig bucsut mond Aradnak és hazamegy Szegedre, hogy néhány nap mulva újabb kalandokra induljon.

A zsidó árvaház leégett. Tűz az éjszakában.

(Gyermekek veszedelmében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Ma éjszaka egy órákor a városháza félrevert harangjának kongása tüzet jelezett. A Sínya- és a Lujza-utca sarkán levő zsidó árvaházra szállott le a vörös kakas, a tűzhalál borzalmaival fenyegetve a sarokház kis árváit. Az éjszakai tűzvészről az alábbi tudósításban számolunk be:

Az árvaház gondnokaként Kécske Márton éjjel egy órákor arra az ijesztő jelenségre ébredt föl, hogy a hálószobát orrfacsaró bűzös füst tölti be. Villámgyorsan ugrott ki az ágyból és sejtve a veszedelmet, kislépett a folyosóra, hogy megállapítsa, miktől származik a mind erősebben betóduló füst. Láthatóan azonnali szemébe ütötte, hogy a padlásfőjárónál magasra csapó lánggal égnek a falépcső felső fokai. Rémülten szaladt vissza a lakásba, ahol felkötötte Hermann Salamon árvafüvet és miután megbizta, hogy az ő maga is megvan a házban, azonnal

hogy keltse föl társait is, kirohant az utcára. Már a sarkon találkozott a 7. számú rendőrrel, aki a tűzről azután értesítette a tűzoltókat, valamint a rendőrséget.

Mire a gondnok visszatért az árvaházba, akkorra már az egész tetőt lángban állott. A fagerendák recsegve ropogva dültek be, az udvart pedig sűrű, áthatlan füst töltötte meg. A gondnok természetesen legelőször is aziránt intézkedett, hogy az árvák biztonságban legyenek. Valamennyüket az udvar hátsó részében levő kertben helyezte el, ahol a tizenegy árva közül azok, akik ruhájukat magukkal vitték, felöltöztek, míg a többiek, akik a nagy sietségben elfelejtettek ruháról gondoskodni, a tűz oltása alatt olyan pőrén dideregtek a kertben, ahogyan az ágyból keltek ki. Az eset különben nem igen rémítette meg őket, inkább humorosan fogták föl a helyzetet, amely pedig gyászossá is válhatott volna.

Negyedkettő volt, amikor a tűzoltók Szabovics Miklós tűzoltóparancsnok vezetése alatt szivattyúval megérkeztek. A tűz oltását megnehezítette az a körülmény, hogy a szivattyúk hajtására elégtelen volt a legénység. Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt erre felszólította a nézőközönséget, hogy segítsenek a tűzoltóknak. A felszólításnak nem igen lett eredménye, mire a rendőrség karhatatlansággal kényszerített egyeseket a tűzoltásban való részvételre.

A tűzoltók megfeszített munkája gyors sikerre vezetett, amennyiben a tűz két órára teljesen elöttött. Az azonnal megkezdett vizsgálat alkalmával megállapították, hogy a tetőzet teljesen leégett, egyebekben azonban nem esett kár. A tűz valószínűleg úgy keletkezett, hogy egy a folyosón kiakasztott lámpától tüzet fogott a padlásfőjáró felső része és onnan átterjedt a veszedelem a tetőzetre.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Dorrit kisasszony, vígjáték. Hegedüs Gyula vendégfőléptével.

Szerda: Baccarat, szimfonia. Hegedüs Gyula vendégfőléptével.

Csütörtök: A zsába, bohózat. Hegedüs Gyula vendégfőléptével.

Péntek: Leányka, operett. Bemutató előadás.

Sombat: Leányka, operett.

Vasárnap: Leányka, operett.

Nem, nem halok meg addig . . .

Nem, nem halok meg addig,

Mig egyszer, utójjára,

Viharzó szenvedélyvel,

Halálos öleléssel

Szívemhez nem szorítak.

Nem, nem halok meg addig,

Mig nem sugom füledbe:

Szerettelek, te édes,

Te voltál minden álmom,

Az életem te voltál!

Aztán elhaltat ajkam.

Szemem végkép lezárul

És hosszú éj borul rám,

De éjből, sírsötétből

Feltör hozzád szerelmem

S szivedben örök dalként

Zeng végső vallomáson:

Szerettelek, te édes!

Te voltál minden álmom,

Az életem te voltál!

Endrédi Sándor.

* Két előadás. Vasárnap este fejezte be Ujházi Ede háromnapos vendégjátékát. A címgány címszerepét játszotta egy közvetlenségű és meleg természetességgel, amintőre csak a mester képes. Jelenségit sűrűn megtapsolta a közönség.

közönség, amely teljesen megtöltötte a nézőteret. A többi szereplők közül kivált Hunyady és Szathmáry. Ezenben K. Köpölnay Juliska most is énekelt, mint rendszeren, Zalay Margit pedig nem tudta a szerepét.

Hétfőn este a Sablonbó elrablása, főleg pedig Nyáray Antal vonzott nagy publikumot. Rettegi Fridolin, a ripacs-direktor alakjában remekelt Nyáray, akinek ez az egyik legjobb szerepe. A nagystilű művész egész egyéniségét beleönti ebbe az alakba, amelyet nálánál különben aligha játszik meg valaki. A többiek közül jók voltak Várnay, Bácsná és Beregi, míg Zsigmond Anna és Biró Irén föltűnő kedveltséggel mozogtak a színpadon.

* Hegedüs Gyula vendégjátéka. A Vigaszínház kitűnő művésze, Hegedüs Gyula holnap, kedden kezdi el három estére terjedő vendégjátékát a Dorrit kisasszony című vígjátékban. Az öreg Dorritot játsza a darabban, mely egyik legnagyobb híru alakítása. Szerdán a Baccarat-ban, csütörtökön a Zsába című bohózatban lép fel.

* Leányka. Verő Györgynek, a múlt szezonban a Népszínházban Fedák Sárival nagy sikerrel adott operettjére, a Leányka-ra rendkívül nagy ambícióval és szorgalommal készül a színház személyzete. Az operatthez stilszerű új díszlet és kiállítás készült. A címszerepet Kaposy Józsa, a főbb szerepeket Hunyady, Szathmáry, Zsigmond Anna, Zalay Margit, Faludy, Maribézy és Kulcsár játssza. Az operett próbáit Bródy István rendező vezeti, a zenei részeket Tilger Árpád karnagy tanította be. A Leányka premiérje pénteken lesz.

Az aradi választás.

A jelöltek és pártjaik.

(Szervezkedés minden vonalon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

Az aradi függetlenségi párt elnöksége csak Barabás Béla hazaérkezése után, valószínűleg e hét végére hívja össze azt a nagy érdeklődéssel várt végrehajtó-bizottsági gyűlést, amelyen az aradi mandátum jelölése dolgában határozatot fognak hozni.

Alább beszámolunk a választási mozgalom mai állásáról és azokról a lépésekről, amelyeket az egyes táborok jelöltjeik érdekében tettek. E jelöltek között már nem szerepel Barabás Béla, mert minapi kijelentése után, mely szerint a jelöltséget nem fogadhatja el, az ő fellejtetésétől eltekintenek. Minthogy azonban Barabás nagy érdeklődéssel viseltetik az aradi választás iránt, a pártelnökség a gyűlés megtartását Barabás hazaérkezéséig elhalasztotta.

A párt hangulatából ítélve, annyi már ma megállapítható, hogy az értekezleten akár megszámlálhatnák, akár mérlegeltetnék a szavazatok, a hivatalos jelölés mellett fognak állást foglalni. Különben ha lesz is hivatalos jelölt, előre látható, hogy két-három jelölt pártja akkor is kitarthat a zászló mellett s így annyira részre bomlik fel a függetlenségi párt, ahány jelölt lesz. Ezt csak nem akarhatja a pártelnökség?

Müller Károly

neve a legnépszerűbb az eddig emlegetett jelöltek sorában, nem csak a függetlenségi pártban, hanem a város egész polgársága körében. Annyi kétségtelen, hogy akár állít hivatalos jelöltet a függetlenségi párt, akár nem, Müller Károly pártja mindenesetre felveszi a küzdelmet. A Müller-párt ma nap este már szervezkedik is. A következő meghívó közlésére kéretünk fel:

Pártértekezlet. Kedden este 8 órakor Müller Károly pártja a Magyar Királynak címzett vendéglőben értekezletet tart. Minden hangzatos szó mellőzésével felkérjük mindazon szavazópolgárokat, akik ezen érdekekben gazdag polgárúrsunkat Arad sz. kir. város képviselőjévé megválasztani óhajtják, hogy ezen értekezleten okvetlenül megjelenjenek. Hazafias tisztelettel: a szervezőbizottság.

Müller Károly jelöltségével foglalkozik az alábbi levél is, melynek közlésére egy közléseletben álló aradi polgár kért fel bennünket:

Nagy örömmel olvastam az Aradi Közlöny július 13-iki számában a Müller Károly című cikket, melyben Müller Károly kitűnő tulajdonságai folytán Arad szab. kir. város részéről országgyűlési képviselőnek ajánlatik: meggyőződésem szerint érdemesebb férfiu ez időszert országgyűlési képviselősköze Aradon nem találhatni. Müller Károly rendületlenül függetlenségi, kristály tiszta jellemű, lidomos, tapintatos, komoly gondolkodású, tapasztalt, törvénytudó és emellett vagyoniilag is független férfiu, aki dr. Barabás Béla örökébe lépve, Arad város díszére és hasznára lehet.

Csoportosuljunk tehát Müller Károly köré és kérjük fel őt a képviselősköze elvállalására és a tőle elvárható reális és igazmondó rövid program előterjesztésére, azután időközlemből és az adag korteskedés elkerülése végett egyhangulag lelkösen kiáltuk ki őt Arad város országgyűlési képviselőjének. Éljen Müller Károly!

S. G.

egy 82 éves választó.

Mint értesülünk, Müller Károly a programbeszédét f. hó 22-én, vasárnap fogja elmondani a választók nagygyűlésén.

Komjáthy Béla

jelöltetése érdekében ma délelőtt értekezlet volt Schwarz Jenő dr. lakásán. Az értekezlet lefolyásáról a következőket közlik velünk:

Az aradi függetlenségi pártnak mintegy husz tagja ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen hosszabb vita után szótöbbséggel azt határozták, hogy a végrehajtó bizottság gyűlésén hivatalos jelölt felállítására mellett fognak szavazni. Az értekezletet a határozatánál az a szempont vezette, hogy hivatalos jelölt felállítására esetén a pártbomlást megakadályozzák. (?)

Foglalkozott az értekezlet a jelölt személyének kérdésével is, amelynél szótöbbséggel úgy határozott, hogy Komjáthy Béla jelöltségét támogadják. Azok, akik a határozattal nem értettek egyet, részint otthagyták az értekezletet, részint kijelentették, hogy alávették magukat a végrehajtó bizottság által hozandó határozatnak.

Az értekezleten jelen voltak: Cukor László, Don Konstantin, Keresztes Gyula dr., Kovács Vince, Mittner József, Péterffy Antal, Schwarz Jenő dr., Singer János dr., Somló Armin dr., Steiner Ferenc, Tiszti Lajos, Vince Miklós, Vizer Lajos és mások.

Komjáthy Béla jelöltetése érdekében buzgalkodik Nagy Sándor dr. orsz. képviselő is.

Steigerwald Alajos

ipartestületi elnök nevét még mindig erősen emlegetik iparos-körökben. Valószínű, hogy Steigerwald híve is megmaradnak a kibontott

zászló mellett, akárkit állít is hivatalos jelöltül a függetlenségi párt végrehajtó-bizottsága.

Az iparosok mozgalmával függ össze az alábbi meghívás:

Arad iparosságát e hó 17-én, kedden délután 5 órára értekezletre hívjuk össze az ipartestület nagytermébe. A gyűlés tárgya: állásfoglalás az aradi képviselőválasztás ügyében. Kérjük iparostársainkat, hogy az értekezleten, a közös érdekre való tekintettel, teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Arad, 1906. július 16-án. Balogh Dávid, Barthl Ernő, Cziráky Alajos, Inokai Tóth Lajos, Kotilla József, Kristyóráy Sándor, Kreinicker Sándor, Muszka József, Oltasz Lajos, Reinhart Gyula, Szablóczky László, Sztójakovits Mihály, Barthl János, Bákési Ferenc, Hónig Ottó, Huszeri Manó, Joanovits Antal, Klár Ferenc, Ifj. Müller József, Nyársy Sándor, Radocsányi János, Rozmanith Albert, Sebátfér József, Ifj. Varga Kálmán.

Szabó Zoltán

nyug. alezredes jelöltségéről ma az a hír terjedt el, hogy Szabó Zoltán visszalép a választási mozgalomtól, ha a függetlenségi párt őt hivatalosan nem jelöli. Mivel Szabó Zoltán ma nem volt Aradon, nem tudunk meggyőződést szerezni e hír alaposságáról.

Fényes Samu dr.

kassai ügyvéd, az ismert nevű író vasárnap délelőtt már elmondta programbeszédét az iparosház nagytermében. Fényes Samu demokrata programot vall és beszédében az 1848-ki elveket, mint a nemzet boldogulásának attributumát hirdette. A ma uralkon lévő párt valóságos paródiáját képezi a 48-nak, mert a nagy eszme burnusza alatt osztály és egyéni érdekek kuitusza tombol. A függetlenségi párt az arisztokrácia uszálynerdozójává szegődött, ahelyett, hogy győzeimét hasznos kulturális és közgazdasági érdekek istápolására fordítaná. Követel az önálló vámtérületet és a progresszív adórendszer behozatalát.

A gyűlésen jelen volt Szabolczay Árpád dr., az általános választói jog ligájának kiküldöttje is, aki szintén beszélt.

Fényes Samu dr. délután Gájban is programbeszédet mondott.

HIREK.

— **Miniszterek a Barabás vacsorán.** A budapesti VII. kerületi Barabás-párt küldöttsége tisztelgett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél, mint az országgyűlési függetlenségi párt elnökénél. A küldöttséget Száva János vezette és arra kérte Kossuth Ferencet, hogy kedden este nyolc órakor a Royal szálló dísztermében a Barabás Béla tiszteletére rendezendő pártlakomán megjelenjen. Kossuth Ferenc a küldöttséget szívesen fogadta és a pártlakomán való megjelenését megígérte. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter szintén megígérte, hogy jelen lesz a lakomán. A küldöttség ma délelőtt a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnöknel is tisztelgett, kit szintén meghívtak a pártlakomára.

— **Az arad-temesvári vasút.** Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház közlekedési bizottsága ma Lázár Pál elnökle alatt ülést tartott, amelyen Hajdu Frigyes vázolta azokat a visszasságokat, amelyek az arad-temesvári vicinális vasutnál észlelhetők. Hajdu elmondta, hogy több, mint három óráig tart, míg a vonat Temesvárról Aradra érkezik és ezért kéri a minisztert, hogy amennyiben módjában áll, segítsen ezen a visszasságon és létesítse

ezen fontos vidéki gócpontok között jobb összeköttetést. Sztörényi József államtitkár kijelenti, hogy maga is nagyon óhajtja, hogy e két város között a forgalom gyorsabban bonyolítottassék le. Régebben kísérletet tettek arra nézve, hogy ezen a nagyobbbrészt sík pályán a villamos közlekedést valósítsák meg. Ez a terv azonban hajótörést szenvedett. A felszólalónak az a kívánsága, hogy Temesvár és Arad között két sínpar állítottassék be, a nagy költségek miatt nem valósítható meg.

— **A főrendiházról.** Budapest-ről táviratozzák: A főrendiház ma délután Dessewffy Aurél gróf elnökle alatt ülést tartott, amelyen Zichy Nándor gróf és Cziráky Antal gróf sürgősségi indítványt nyújtottak be, hogy a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatokat azonnal vegyék tárgyalás alá. A Ház ezután hozzászólás nélkül elfogadta az összes törvényjavaslatokat.

— **Az aradvárosi adókvetö bizottság.** f. hó 19-án, szerdán d. e. 9 órakor a városháza emeleti kisterem melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetést lajstrom 1730—1825 tételei alatt felsorolt, u. m. szénkereskedők, széna-kereskedők, szijgyártók, szikviz-gyártók, szivattyu-készítők, szinigazgatók, szítások, szobafestők és mázolók, szobrászok, szörme kereskedők, szücsök, szülésznők, szürszabók 1905. évben három év tartamára való érvénynyel megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a javaslat elleni kifogásaikat, ezen bizottság előtt írásban vagy szóval előadhaják.

— **Két választás.** A Szederkényi Nándor főispánna történt kinevezése folytán megüresedett egri kerületben vasárnap folyt le a képviselőválasztás. Babocsay Sándor függetlenségi pártit 291 szótöbbséggel Csutorás László szintén függetlenségi pártival szemben képviselővé választották. — A Kállay Ubuinak főispánna történt kinevezésével megüresedett veszprémi kerületben ma volt a választás. Mint Veszprémből táviratozzák, Ováry Ferenc dr. volt újpárti képviselőt függetlenségi programmal egyhangulag képviselővé választották.

— **A főispánok és a karhatalom.** A Fejérváry-kormány alatt Kristóffy József belügyminiszter olyan rendeletet adott ki, amely felruházta a főispánokat a karhatalom közvetlen kirendelésének jogával. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter most körrendeletet intézett az összes vármegyei törvényhatóságokhoz, melyben tudomásukra hozza, hogy a jövőben a főispánoknak azt a jogát, amely a karhatalom kirendelése felett meg volt, törölte. A belügyminiszteri körrendelet így hangzik:

A törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. cikk értelmében a közbiztonság és rend érdekében kirendelendő karhatalom iránt való intézkedés a törvényhatóság jogkörébe tartozván, a csendőrségi szervezet utasítás 6. §. első bekezdésében felsorolt azon hatóságok közül, amelyek a csendőrség segédletét felszólítással közvetlenül igénybevenni jogosultak, a főispánokat ezennel törölem. Budapest, 1906. évi július 12. Andrássy.

— **Fényes esküvé Seidner Sándor,** a berzovai Seidner Bernát és fia cég bértagja tegnapi délelőtt házasságot Aradon Mittler Irén kisasszonynyal, Mittler Izidor aradi tekintélyes ügyvéd és megyebizottsági tag bájos lányával. A díszes esküvé korszoruspárjai voltak: Seidner Dezső és Mittler Margit, Malrovič Adolf dr. és Ohrenstein Klára, Török Ferenc dr. és Klein Sári, Sárkány Ferenc és Szenes Margit, Cukor Endre és Szenes Lici, Éles Géza dr. és Pálmái Lici. A polgári kötés után a zsidó templomba vonult a menet, ahol Bückler Sándor

dor dr. keszthelyi rabbi, a család rokona, magasröptű, költői szárnyalású beszédben áldotta meg a fiatal pár frigyét. Délután 2 órakor a Központi Szálló éttermében a násznép lakomára gyűlt egybe, amelyen ott voltak még: Goldzieher Ignác dr. budapesti egyetemi tanár és neje, Mittler Albert dr. és neje, Seidner Miklós és neje, Pálmai Emil és neje, Pálmai Lajos dr. és neje, Cukor Sámuel dr. és neje, Lusztig Armin és neje, Kovács Marcell dr. és neje, Szenes Soma és neje, Tenner József és neje, és sokan mások, a két család rokonai és jóbarátai.

— **Rálóttak a gyorsvonatra.** Kassáról táv-íratozzák: Tegnapi délután a budapest-kassai gyorsvonatra **rálóttak.** A golyó az étkező kocsi ablakán repült be. A mellette levő első osztályú kocsiban **Hadik János** gróf államtitkár és **Wlassics Gyula,** a közigazgatási bíróság elnöke utaztak.

— **Erdekes eljegyzés** Erdekes eljegyzés hírért vesszük Makóról. **Kiss Pál** dr. ügyvéd, megyei tb. főügyész, a „Makói Ujság” felelős szerkesztője, eljegyezte szentgyörgyi **Bogyó Ilonka** kisasszonyt, a soproni színház bájos művésznőjét. A soproni színház nemrégiben Makón játszott és ekkor szövődött ez a szerelmi frigy. Erdekes, hogy **Kiss Pál** dr. nem az első makói ügyvéd, aki színésznőt vesz feleségül. Valahányszor egy-egy színházról megfordul Makón, utána mindig eljegyzési, házassági hírek kerülnek forgalomba.

— **A gyálai rétét eladták.** **Szapáry Pál** gróf a 4300 holdnyi gyálai és a 2600 holdnyi rác-szentpéteri birtokot eladta egy konzorciumnak, amelynek élén **Lányi Mór** orsz. képviselő, a Szabadkai Közgazdasági Bank igazgatója áll.

— **Eljegyzések.** Ifj. **Mahler György** eleki földbirtokos, az ujszentannai kerület országgyűlési képviselője vasárnap tartotta eljegyzését **Wittmann Annuska** kisasszonnyal, **Wittmann Ferenc** eleki földbirtokos bájos leányával.

Novák Aurél dr. pécskai ügyvéd f. hó 12-én eljegyezte **Pankotá Pavlovics Flóra** kisasszonyt, **Pavlovics Ignác** szőlőbirtokos és kereskedő leányát.

— **Lelkészcseréltetés Szentleányfalván.** A **Hajdu Elek** halálával megüresedett szentleányfalvai reform. lelkesztői állásra vasárnap délelőtt meghívás útján egyhangulag **Nagy Dániel** bélyerendi ref. lelkesztő választott meg. Az egyházmegye megbízásából a választást **Csécsei Imre** tanácsbíró lelkesztő és **Kálmán Ferenc** al-bíró vezették.

— **Házasság.** **Gottlieb Tivadar** budapesti fényképész házasságot kötött **Krón Rózsika** kisasszonnyal, **Krón Lipót** leányával Aradon.

— **Hogy állunk a fertőzéssel?** A következő nyilatkozat közlésére kértek fel bennünket: A **fogorvosi műszerrel történt fertőzés** című hírlapi közlemény folytán kijelentettük, hogy az eset nem nálunk történt. Ezen nyilatkozatunk megjelenése után **Graur dr.** ur annak beismerése mellett, hogy az illető hírlapi közleményt ő sugalmazta, kijelentette, hogy az eset Erdélyben történt. Minthogy **Graur dr.** ur azon hírlapi felhívásra, hogy a közönség körében felidézett nyugtalanság eloszlatása végett nevezzék meg azt, kinél történt az eset, egyáltalán nem reagált, mi magunk részéről mindent megtettünk az eset kiderítése érdekében, de kutatásaink eredményre nem vezettek, sőt ugyiszólván azt a bizonyosságot eredményezték, hogy a kérdéses eset egyáltalán meg sem történt. Ezt a közönség megnyugtatója érdekében kötelességszerűen ezennel nyilvánosságra hozzuk. **Kabdebó János dr., Wisner Gyula dr., Morgenstern Gyula, Pap Lajos.**

— **Egy gavallér karrierje.** **Párisból** táv-íratozzák, hogy **Baronyi Aurél** volt magyar miniszter segédtitkár New-Yorkban titokban há-

zasságra lépett **Bork Franciskával,** egy ismert milliomos leányával. **Baronyi Budapest** társas körében nagy szerepet játszott, de költséges passziói a tönk szélére juttatták, mire Amerikába hajózott. Itt a legelőkelőbb lovaglósintézetben lovaglós tanár lett és **Roosevelt Alicet** is ő tanította lovagolni. A milliomos **Bork-kisasszony** is növendéke volt a beleszeretett tanítójába, aki már a napokban feleségével együtt Budapestre jön rokonai meglátogatására.

— **A tűzvédelmi póttartalékosok hazabocsátása.** A hetedik hadtest tűzvédelmi póttartalékosait, akiket tudvalevőleg az idén soron kívül behívták a gyakorlatokra, vasárnap hazabocsátották. A kiszabadult póttartalékosoknak még hátralevő gyakorlataikból egyet elengedtek.

— **Vérengző tűzerek.** A Lippán gyakorlatozó tűzvédelmi néhány közembere összeszólalkozott **Martin Károly** szabólegénygel, akit rövid szóváltás után összevagdaltak és **féholtan a Maros holt ágába dobták.** Az összevagdalt szabólegényt eszméletlen állapotban fogták ki a vízből.

— **Pályázat a főpénztárnoki állásra.** A polgármester pályázatot hirdet az Arad szab. kir. város közönségénél megüresedett és évi 8000 korona fizetés és 720 korona lakbérilletmény-nyel javadalmazott főpénztárnoki állásra. Azok, akik az államszámvitelani vizsgát letették, előnyben részesülnek. A pályázati kérvények augusztus hó 1-ig nyújtandók be a polgármesterhez.

— **Csőd a megyében.** Az aradi kir. törvényszék **Wetsl Gröner** Samu taulci bejegyzett kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos **Heller Mór** dr. törvényszéki bíró, tömeggondnok **Fejér György** borosjenői ügyvéd, helyettese **Burdán Tivadar** dr. borosjenői ügyvéd. Miután **vétkes bukás** jelenséggel forognak fenn, a királyi ügyészség elrendelte a bűnvizsgálatot.

— **Cirkusz Aradon.** A jövő hónapban Aradra érkezik a **Cirkusz K. Lipót,** amely jelenleg Szabadkán működik az ottani közönség teljes elismerése mellett.

— **Bőrgyógyászati tünetek** gyermekeknél gyakoriak, amelyek közvetlen okozói az erős alkoholtartalmu szappan használata. E szappanok a bőrt durvává és törékennyé teszik és előkészítik a számos betegségnek mutatózó tünetek felvételére. A jó szappan, amelyet használni ajánlatos, és amely a higiénia minden követelményeinek megfelel, a test és bőr ápolására szolgál, feltétlenül szükséges. A legtöbb és felétlen biztos garanciát nyújt a „Sarg”-féle Glycerin szappan, mert a glicerint megfelelő használata és a szappan alkotórészei olyanok, hogy a bőr természetes zsírtartalmát visszaadja, úgy hogy az mindig puha, fehér és finom marad.

— **Rigós fürdő** hirdetésére különösen felhívjuk olvasóink becses figyelmét. Ezen szomszéd Temes megyében levő fürdő, mely csúszos, kőszvényes, általános grönzeség, bönulás, sapadság, vérszegénység, váltóláz stb. betegségeknek sikeresen lett használva igen sokak által, úgy hogy az elmúlt évben is több mint 5000 vendég fordult meg ott. E kies fürdőhely, amely vasuti állomás és orvossal, gyógyszeriarrral bír, igen kellemes üdülőhely, ahol kiűnő konyha és jó italok igen mérsékelt áron állanak a fürdővendégek rendelkezésére.

— **Rövid hírek.** **Revális** községben ma meggyilkoltva találják **Pankotán Pavelt** gazdát. A csendőrség nyomozza a gyilkost. — **Ártalaka** egyik korezmájában **Iszák Demeter** rindör kardjával fejbe vágta **Sirián Petru** földművest, mert ez mag akarta őt támaszolni. **Sirián** izgága természetű ember, aki nemrégiben anyósa meggyilkolásáért fegyűzést ült. Sebe nem súlyos.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1906. évi június 16-tól 30-ig. Személyszállítás 1906. június 16-tól 30-ig 27572 személy, bevétel 5434 korona 20 fillér, 1905. június 16-tól 30-ig 27007 személy, bevétel 5229 korona 20 fillér, 1906. január 1-től június 30-ig 249919 személy, bevétel 50995 korona 10 fillér, 1905. január 1-től június 30-ig 240763 személy, bevétel 49178 korona 40 fillér. Teherszállítás 1906. június 16-tól 30-ig 3335580 kilogram, bevétel 3410 korona

40 fillér, 1905. június 16-tól 30-ig 1954640 kilogram, bevétel 2077 korona 28 fillér, 1906. január 1-től június 30-ig 36461980 kilogram, bevétel 36598 korona 42 fillér, 1905. január 1-től június 30-ig 23769280 kilogram, bevétel 27229 korona 88 fillér.

— **Bolhák,** avábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere **Vojtek és Weisznel** Aradon. 113

Tengeri fürdő.

(Divailevel.)

Ostende, július.

A meleg beálltával a sok szép asszony, leány mint a költöző madár vonul el mindenfelé tengerre. Hogy ilyenkor azán mennyi gondot okoz az öltözék kérdése, azt könnyen elképzelhetik. Téves az a feltevés, hogy tengeri fürdőre csak nagyon elegáns öltözéket hozhatunk magunkkal. Szó sincs róla: délutánra, estére, aki teheti, „kiöltözik.” De az angol szoknya a bluz itt épp olyan kedvelt, mint bárhol másutt.

Az ugynevezett diszesebb ruhákból leirok egynehányat, amelyek mellett, hogy szépek, mégis elég egyszerűek. Tegnapi délután két nagyon szép fehér sétaöltözéket láttam a strandon. Az egyik dusan himzett angol vászon, bluzszerű derékkal. A derekat s a rövid ujjakat irlandi csipke díszíti. Hozzá kerek fehér szalmakalap, fehér túll bodrokkal s hátul hosszan lelógó fehér szalaggal. A másik uszályos sima vászonruha himzett redigóttal. Lila szalmakalap hosszú fehér selyemgázfátyollal.

Nagy feltűnést keltett a fényes toálettek tömegében is egy ir csipkével díszített selyemköpeny. Csudálatos módon hódított az irlandi csipke, melyet bárhol meg lehetne honosítani, mivel olyan kézimunka, amely csak pontosságot és sok türelmet igényel. A szoknya himzett selyembattiszt. Toáldiszes fehér kalap és fehér kínai selyemernyő egészíti ki az izléses, sikkes toalettet.

Végül még egy praktikus és diszkrét fürdőruhát mutatok be. Sötét selyemlústerből készült, fehér gallérral és fehér színórozással. A rövid szoknya béleletlen és elfűdi az uszónadrágot. Fehér viaszkos vászonkalap kék színórozással.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Botrány a Szabadságtéren.** Május havában nagy ribilliót okozott a Szabadságtéren **Schmeer Náthán** aradi óskeruhakereskedő erőszakos fellépése **Schwimmer Albert** szabadságtéri ókszerkereskedő ellen. **Schwimmer** az ügyet a törvényszék elé vitte, amely **Schmeer Náthánt** testi sértésért és becsületsértésért el is ítélte 40 korona fő- és 40 korona mellékbüntetésre. **Schmeer** az ítélet ellen fellebbezett, de a törvényszék fellebbezési tanácsa ma jóváhagyta az első foku bíróság ítéletét, amely így jogerős lett.

NAPIREND.

Július 17. Kedd. Róm. kath. naptár: Elek. — Protestáns naptár: Elek. — Görög-keleti naptár (július 4.): Krétai András. — A nap két 4 óra 19 perckor, nyugszik 7 óra 52 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, keleten, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Július 25. Az ujszent-annai ifjuság Anna-bálja (Wéger-kerthelyiség.)

Július 29. A Borosjenői és vidéke hitelszövetkezetek közgyűlése délután 4 órakor.

Augusztus 5. Az aradi könyvnyomdászok szakegyletének táncmulatsága (Városháza.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 16

Amerika 1/2 olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkel 25,000 métermássa buza csontos, változatlan árák. Az árák 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.62—7.63
Aprilisi buza 1907-re	7.91—7.92
Rozs októberre	6.45—6.46
Tengeri júlusra	6.06—6.07
Új tengeri 1907-re	5.36—5.37
Zab októberre	6.50—6.51

Északi tőzsde.

Buza októberre	7.57—7.58
Aprilisi buza 1907-re	7.87—7.88
Rozs októberre	6.45—6.46
Tengeri júlusra	6.08—6.09
Új tengeri 1907-re	5.36—5.37
Zab októberre	6.53—6.54

Irányszat szállár.

Értéktőzsde.

Osztrák hitelrészvény	669.50
Magyar hitelrészvény	807.50
Lezámitolóbank részvény	515.50
Rima-Murányi vasmű részvény	572.—
Osztrák-magyar államvasutó részvény	674.75
Közuti vasutó	582.—
Városi villamos vasutó részvény	318.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	8.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	9.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 16. —

Magyar csibrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 115—116 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 118—120 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 122—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban 120—122 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 124—127 fillérig.

Szerkesztés: Július 13. napján volt készlet 58,270 darab, július 14. napján főlhajtatott — 23 darab, július 14. napján elszállított 826 darab, július 15. napján maradt készlet 57,467 darab.

A hírtől szerkesztés irányszata: Élénkebb.

CSARNOK.

Aranyhalak.

Irta: Szini Gyula.

(Vége.)

A szemétdomb körül a csirkék gyanútlanul csibelléreztek... Hátha? és nem merie szemétre dobni a szívet? Hova vesse? A saját megnyugtatása kedvéért messze el kellett volna vinnie a házutól. Hátha ott is bajt okoz, idegeneknek, akik végre is felebarátaink? Hátha valami rejlik abban a kőben... valami elkárkozás, valami szenvedés... egy lélek... Miért is kell a fiatal leánynak mindent magába zárnia? Miért nem szabad kérdezősködni a világ felől, amelyet nem ismer?

Kezében reszkett a kendő, mint a eleven, meleg szívet takarna. És megállva, el-el indulva, kétség és örökös megdöbbenés közepett folytatta irgalmatlan utját az egyenes, lihomtisza uton, amely az erdő felé vitt. Valahol a rengetegben el akarta veszíteni a szívet. És mégis mardosta a lelkiismeret. Szabad-e egy szívet elveszíteni, magára hagyni, elvetni? Hátha szenved.

Amikor a hegyoldalán a sűrű fáknál körül megvillant a kis erdei kápolna fehér falai, valósággal megkönnyebbült. Most már tudta, hogy hová vigye a kis szívet. Le fogja tenni a Mária képe elé és imádkozni fog érte... ha szükséges.

Már jutott, hogy minél hamarabb elérje a viharverte vasrostélyt. Térdre roskadt előtte és a hervadozó virágok, ajtatos mezeli csokrok közé dobta a kis szívet, a Mária képe elé; aztán imádkozott érte.

— Ha egy elkárhozott, szenvedő ember leike, mentsd meg én szent Máriám és ne vigy engem a kísértetbe.

Az imádság után felegyenesedett, fellélekzött, mintegy a szíve is felmagasodott, bár nem

volt egészen tisztában azzal, amit tett és kissé restellte.

Annnyit azonban érzett, hogy boldogan, megkönnyebbülten megy el a kápolnától, le a hegyről a völgybe, amely megint virágos, vidám, villogó volt, mint mindig.

Lépések hallatszottak mögötte. Kissé megijedt, mert a néma erdei uton egészen egyedül volt. Hátrafordult és meghökken. Sötétszínű, mély tűzű és éles szempárral találkozott, az első szempárral, amely égette. Ugy fogadta ezt a tekintetet, mint egy kísértést. Eleinte menekülni próbált előre és szaladni kezdett volna, ha nem restelli.

A férfi utólréte. Sötét színű és mégis halovány arcú volt, amit azon a vidéken sohasem láttak. Sűrű fekete szemöldöke összenőtt, ami azon a vidéken ritkaság és rossz jelent. Az ilyen emberről azt mondják, hogy a szemével megbabonáz és ez ellen a jeltatöre-jelent kell csinálni.

Hildegard lelke tele volt sznap ismeretlen szorongásokkal és a lelet, jóformán akarata ellenére, megcsinálta. De a férfinak nemcsak a szeme volt búvós, hanem a hangja is meleg, bársonyos, csábító.

— Kisasszony, — szölt.

Hildegardnak meg kellett állnia, érezte, hogy meg kell állnia. De anélkül, hogy az idegen szeme közé nézne, mint valami imádságot, halkán és gyorsan hadarta neki oda:

— Én önt nem ismerem, nem erről a vidékről való, nincs az én vallásomon, nekem ilyen emberrel, mint ön, szóba sem szabad állanom.

Az idegen elmosolyodott:

— Csakugyan messziről jövök és nem vagyok az én vallásán. De mit tudja ön, hogy ki vagyok én. Ismeri a szívemet?

Hildegard nem felelt semmit.

— Messziről jövök, már magam sem tudom honnan — szölt az idegen különös, csaknem bus hangja — nagyon régen elkerültem hazulról és amióta az eszemet tudom, ezt a szomorú világot céltalanni, hiába járom. Talán először életemben ott fenn éreztem magam jól, ott fenn a kápolna mellett, ahol egészen magam voltam és egészen magamba mélyedhettem. Először láttam, hogy nem vagyok hiába való ember a világon és úgy éreztem magam, mintha megtaláltam volna a szívemet. Ez az oka annak, kisasszony, hogy meg is szólítottam. Múskor ilyen szép leány mellett is néman, közömbösen mentem volna el. De most bátor vagyok, megtaláltam a szívemet.

Hildegard csak ment előre és egy szóval sem felelt az idegennek, pedig minden szavát hallotta.

— Ma nyílt meg előttem először a világ — dalolta szinte az idegen — ma mult el először roham az a bánat, amely ilyen sápadtá tette az arcomat és ilyen sötétté a szememet. Maga az első leány, akit észrevettem, az első leány, akibe beleszerettem.

Hildegard magában a credot mondta.

— Ha maga is elhagy, akkor el kell pusztulnia az én szegény szívemnek.

A leány csaknem sirva fakadt. Folyton Máriára gondolt. És amikor már nem bírta tovább, felsóhajtott:

— Én aranyos Szűz Máriám...

— Maga imádkozik magában — szölt az idegen és kissé keserűen mosolygott hozzá. — Ne féljen tőlem. Én nem akarom magát elcsábítani, nem akarom magát megbabonázni. Nem akarok senkinek sem ártani, mert megtaláltam a szerető szívemet. Maga volt az első ember, akizhez szeretettel közeledtem és maga elutasított. Aki szeret, annak meg kell ezt szoknia. Visszanyertem a szívemet és tudom, hogy sokat fogok miatta szenvedni. Azok fogják a leginkább megbántani, akik megtalálják.

Hildegard rémögő, hideg ajkára minden meleg szó odafagyott. Az idegen folytatta:

— Láss, én úgy közeledtem a maguk kis városá felé, hogy ezt is meg fogom átkozni, mint a többi, ahol már jártam. És mégis, amikor odafenn voltam a hegyen, nem tudtam többé gyűlölettel nézni a maguk tiszta, szép házaira, valami gyöngédség fogott el, ott fenn az erdőben... a kápolna mellett...

A leány csaknem sirva fakadt, hogy egy szót nem tud felelni, mintha valami álom lidérce zárná le az ajkát.

— En is ilyen voltam. mint maga, amikor még kőből volt a szívem. Mert az én szívem kőből volt — szölt az idegen és Hildegard várta, leste, hogy átkarolják, megöleljék és megcsórolják.

— Isten vele — hallatszott mögötte röviden. Hildegard még várt egy pár pillanatig, aztán hátrafordult, de az idegen már nem volt sehol.

A leány szomoruan, lassan indult tovább hazafelé, hátra hátra nézett, hogy nem jön-e senki a nyomába, de az út néptelen, kihalt volt fel a kápolnái.

Hazaérkezett, bezárkózott a szobájába, és maga is legjobban olyan szomorú, szelid aranyhalacska szeretett volna lenni, amilyenek az aquárium színén merveven, holtan uszáltak...

IDEGENEK ARADON.

— Július 16 —

Fehér Kereszt szálloda. Pogány Béla alispán neje Déva. — Weiszbecker Antal huszárhadnagy Kikinda. — Micskey Dániel gazdálkodó Szeged. — Tóth János kereskedő Makó. — Révész József utazó Bécs — Abelesz Ernő szállító Makó. — Kempfner Béla kereskedő Temesvár. — May Samu utazó Budapest. — Roth Antal utazó Budapest. — Hirn Miksa utazó Budapest. — Szendrő József utazó Budapest. — Geiringer Póda földbirtokosné Peres. — Tomka Emil műszaki tanácsos Budapest. — Gyenes Ignác kereskedő Budapest. — Vészi Jenő utazó Budapest. — László Béla ügyvéd Vársárhely. — Rónai István magánzó Elek. — Makos Győző utazó Bécs. — Polák Ignác utazó Budapest. — Bakonyi Ferenc utazó Bécs — Roth Géza magánzó Nagyvárad. — Puczkér Károly utazó Bécs. — Steinbach Sándor utazó Bécs. — Simanovszky József utazó Budapest. — Vojta Edmond utazó Bécs. — Weisz Gyula utazó Bécs. — Weisz Zsigmond utazó Kassa. — Reinhold R. utazó Berlin — Reinhold Mariska Berlin. — Schvarcz Abraham utazó Kassa. — Sajtos Ilona hivatalnoknő Budapest. — Várnai Emil hivatalnok Pozsony. — Herger Tihamer utazó Budapest. — Lantos N. kereskedő Budapest. — Répási Antal kereskedő Budapest. — Lendvay Sándor titkár Temesvár. — Balogh Béla földbirtokos Szeged.

Központi szálloda. Nagy Károly min. főerdőtáncos Budapest. — Klomp Gusztáv tanár Budapest. — Brawermann József gyáros Galatz. — Priegl Róbert utazó Bécs. — Juci Miksa gazdáliszt Sipet. — Boskovits Imre utazó Budapest. — Reisner Gyula utazó Gyula — Rajka József kocsigyártó és neje Pankota. — Weinberger Jenő utazó Bécs. — Löffler Adolf bérió Sikolya. — Seligman Arnold gyáros Berlin. — Nani Teodor utazó Bécs. — Eckert Sándor főhadnagy Temesvár. — Blumenstok Lipót kereskedő Nagykkinda. — Zeisel Gyula utazó Bécs. — Erdei Sándor utazó Budapest. — Bárd Dittfurt I. birtokos Zaránd. — Lonevics Gyula birtokos Makó. — Rosenfeld Elek vállalkozó Nagyvárad. — Turek Antal hadbiztos Szeged — Hegedüs Gyula színész Budapest. — Szilágyi András Budapest. — Heiman Antal utazó Bécs. — Albert Mihály magánzó Budapest. — Löbl Herman utazó Bécs. — Mikes Gyula tanácsos Makó. — Marsó Jenő esendőrnagy Szeged.

Vass szálloda. Degenl Mihály Nagybecskerek. — Kiszely Antal Gyula. — Peidl Gyula Budapest. — Schwarcz József Budapest. — Blumenfeld Budapest. — Stein S. Gurahonc. — Wunderlich József Lugos. — Bogovatz Béla Baja. — Betterman Ferenoné Brád. — Österreicher Mór Budapest.

Nyári színház.

Kedden, 1906. évi július hó 17-én

HEGEDÜS GYULA mint vendég:

Dorrit kisasszony.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Schönthan Ferenc. Főszíntöltő: Timár Szaniszló.

SZEMÉLYEK:

Dorrit William	Hegedüs Gy.	Bárd Sparkler	Szathmári A.
Tip, fia	Ujj Kálmán.	A herceg	Mariházi M.
Amy, leánya	Biró Irén.	Chivery	Kulcsár L.
Fanny, leánya	Zsigmond A.	John, fia	Beregi S.
Glennam	Delli Lajos.	Burnish	Hunyadi J.
Lady Sparkler	Novák Irén.	Sambo	Benkó Jóna.

Kezdete este 8 órakor.

Egy 8 lóerejű
cséplőgép garnitúra
tulajdonos
cséplés idényre
cséplést keres.

Bővebbet **Berta Testvérek**nél vagy **Kossuth-utca 46. sz.** 1822

Kiadó lakások!

November hó 1-ére az ujonnan épült Flórián-utca 6c számú házban

kényelmes és modern berendezéssel

2-3 és 4 szobás lakások.

Bővebbet 1803

Brunner Bélánál

Arad, Szabadság-tér 20.

Keresek vegyeskereskedésembe
egy ügyes
fiatal segédet

és egy jó házból való
fiút tanoncznak.

A román nyelv tudása feltétlenül szükséges.

Róth Mór,
1829 Soborsin.

Bor-eladás!

Pinczehelyiségem elégtelensége miatt hajlandó vagyok következő borkészletemet tetemesen leszállított áron — hordónként is — eladni.

Eladó:

1901., 1903. és 1905. évi vörös 23 hl.

1901., 1904. és 1905. évi rizling 62 hl.

1903. és 1905. évi siller 42 hl. 1825

1904. évi kadarka fehér 28 hl.

Ménesen a szőlőben.

Frits Béla.

231—1906.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Ó-F.-Varsánd község határában gyakorlandó vadászati jog nyilvános árverésen hat egymásután következő évre 1906. év július hó 26-án d. e. 9 órakor Ó-F.-Varsánd község házában haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek hétköznapon a délelőtti órákban a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Ó-F.-Varsánd, 1906. évi július hó 8-án.

Grozeszku Sándor,
kijő. 1824

Borod Demeter,
bíró. 1824

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3681

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Abbázia tengeri fürdő.

Pompás levegő.

Kitünő és olcsó
ellátás.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használatával.

Szeplő, májfolt, bibiros,
bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fehér, rózsaszín vagy krém színben doboza 1 K. 20 fill.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánszóktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi készítményeket tessenek kérni és elfogadni.

Kapható a fenttalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszerésztárában 3681

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Vajtek Kálmán gyógyszerészek utánszóknál és Vajtek és Welcz drogeriájában.

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

Úraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó-bundákat, háló-, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek. Frakk ütönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR
Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. sm

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható
Pollak Sándor
kőrkomenyeze téglagyárában
Mikalakán, a Radnai-ut végén.
Városi telefon 206-255
Gyári . 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakásomban. A téglát vám és fuvarmentesen saját igálmmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műntam vezet. 84

Tavaszi és nyári időnyre szines

bőr - különlegességekben
nagy választék áll az igen tisztelt vevőim és a n. é. közönség b. rendelkezésére, miért is szíves rendelésüket kéri

Kitűnő tisztelettel 762
Seelinger M. Andor
ari és női mintacsipészete
Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerű eredménynyel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Mandl Ferencz

érczfényező és mázó
Aradon, Boczkó-utca 11. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugymint: fürdőkádakat, fürdőszobákat, vasbutorokat, fabutorokat, vízkannákat, tálczákat, kályhavédőket, facosarakat, aranyozásokat, márványozást és függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára, érczre, diszes kivi teiben; floderozásokat minden színben a legszecczeszsőbb kivitelben **olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett.** sm

Fényező és mázólatanaló felvételik.

866—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a külvárosi utak megkavicsolási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi július hó 23-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 8042 korona.
Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10°/o-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.
Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt

nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1906. évi július hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető kerestetik

fizetés és üzleti nyereség részesedés mellett.

Czím megtudható a kiadóhivatalban. 1568

Meghívó

a Borosjenő és Vidékének Gazdasági- és Hitelszövetkezetének

VI. rendes közgyűlésére,

mely 1906. évi július hó 29-én, vasárnap délután 4 órakor Borosjenőn, a „Borosjenői Takarékpénztár r. t.” helyiségében fog megtartatni.

T á r g y s o r o z a t i

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1905. évi július 1 től 1906. évi június 30-ig terjedő üzletéről; a mérleg-, nyereség- és veszteség számla előterjesztése és a tiszta nyereségmérték felosztásáról szóló indítvány tárgyalása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A felügyelő bizottság megválasztása további 1 évre.
5. A felügyelő bizottság díjazásának megállapítása. 1326
6. Az alapszabályok 11. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása.
Borosjenő, 1906. július hó 15 én.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyron		Teher	
	Kor. fl.		Kor. fl.
Gazdasági anyag készlet...	2106	1048 drb. üzletrész á 50 kor.	52400
Termény készlet ...	6008	Tartalékalap ...	25750
Gazdasági gép- és eszköz készlet ...	265 20	Osztalék fel nem véve ...	15
Kötlevét állólegyek ...	65954 36	Pénztár-, folyószámlában a „Borosjenői takarékpénztár r. t.”-nál ...	47548 56
Bérgazdaság ...	15084 68	Nyereség — az 1905. július 1-től 1906. június 30 ig terjedő üzletévben...	4014
Leitár ...	1400		
Ingatlan ...	21000		
Adósok ...	17904 82		
	129722 56		129722 56

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség.		Nyereség.	
	Kor. fl.		Kor. fl.
Üzleti költségek ...	5367 74	Terményeken ...	11732 12
Adó ...	3055 84	Gazdasági anyagokon ...	1317 17
Kamat ...	840	Gazdasági gép és eszközökön ...	227 79
Nyereség ...	4014		
	13277 08		13277 08

Borosjenő, 1906. június 30

A pénztárért:

Strauss Gyula, r. k.

Báró Solymossy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Fejér György, s. k.
ig. tag.

Gálík Máttyás, s. k.
fel. biz. tag.

A könyvelésért:

Kriszán János, s. k.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
ig. tag.

Vertán Ernő, s. k.
ig. tag.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazg.

Gróf Könyegess Fidé, s. k.
ig. tag.

Nagy Antal, s. k.
ig. tag.

Takács Béla, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Jelen mérleg-számlát, valamint veszteség- és nyereség számlát megvizsgáltuk, s a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Rigós-fürdő

Temesvármegyében,
Temesvár-Radna-Lippai vasutvonal mentén, Charlottenburg
állomásától 7 kilométernyire.

RIGÓS-FÜRDŐ forrása, mely már a múlt században volt ismeretes hatásáról, javalva van különösen általános gyengeségnél, köszvény, csúzos idegbaj, bénulás, sápadtság, vérszegénység, váltóláz és számos más betegségek ellen. Most ujonnan átalakítva, nagyszabású minden igényeknek megfelelő épületekkel, lakószobákkal bővítve, állandó fürdőorvossal ellátva.

Közlekedés. Fuvardíj az állomástól a fürdőig személyenként 80 fillér, podgyásért 40 fillér. A kocsit a megérkezéshez mindig előre megrendelendő a fürdő tulajdonosánál. Posta- és telefon-állomás a községben van, ahol a táviratok is le- és feladatnak.

Fürdő-árak: 1 bádóg kádfürdő 80 fillér.
1 cement kádfürdő 1 korona.

Szoba-árak:

1. Egy ágygyal ágynemű nélkül naponta 1 korona.
 2. Egy ágygyal ágyneművel naponta 1 kor. 60 fill.-től 2 kor. 40 fillérig.
 3. Két ágygyal ágynemű nélkül naponta 1 kor. 80 fill.
 4. Két ágygyal ágyneművel naponta 3 koronától 5 koronáig.
- Egy ágyra való ágynemű 60 fillér.
A szobák és ágyneműk árai 2 heti tartózkodásnál 10%, 3 heti tartózkodásnál 15%, s egy teljes hónapi tartózkodásnál 20% olcsóbbak.
Kiszolgálásért minden felnőtt személyért naponta 20 fill. 1 hétre egy személyért 1 k.

ÉTKEZÉS.

Az itteni általános szokás szerint, általában étlap szerint történik.

Az étek árai: Leves 14 fill., marhahus körözve mártással 48 fill., főzelék föltéttel 50 fill., pecsenyék körözve 60 fill.-től 1 koronáig, becsináltak és pörkölt 70 fill.-től 80 fillérig, főtt tészták 50 fillér, hideg tészták 50 fillér, tejes kávé 24 fillér, 1 pohár (1/2 liter) felforralt tej 12 fillér.

Italok árai: 1 liter asztali bor 80 fillér, 1 üveg 0.7 l. magyarádi bor 80 fillér, 1 üveg kőbányai sör 48 fillér.

Fürdőorvos

hatóságilag engedélyezett gyógytárral is rendelkezik,

Fürdő idény

Május hó 1-jétől szeptember végéig. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdő-saison előtt a társtulajdonos **Nägele Antal gyógyszerész Temesvár-Gyárváros**, a saison alatt ugy **Temesvárott Nägele gyógyszerésznél** mint **Bogda-Rigóson** társtulajdonos

özv. Remmel Mátyásné,

ő nagysága.